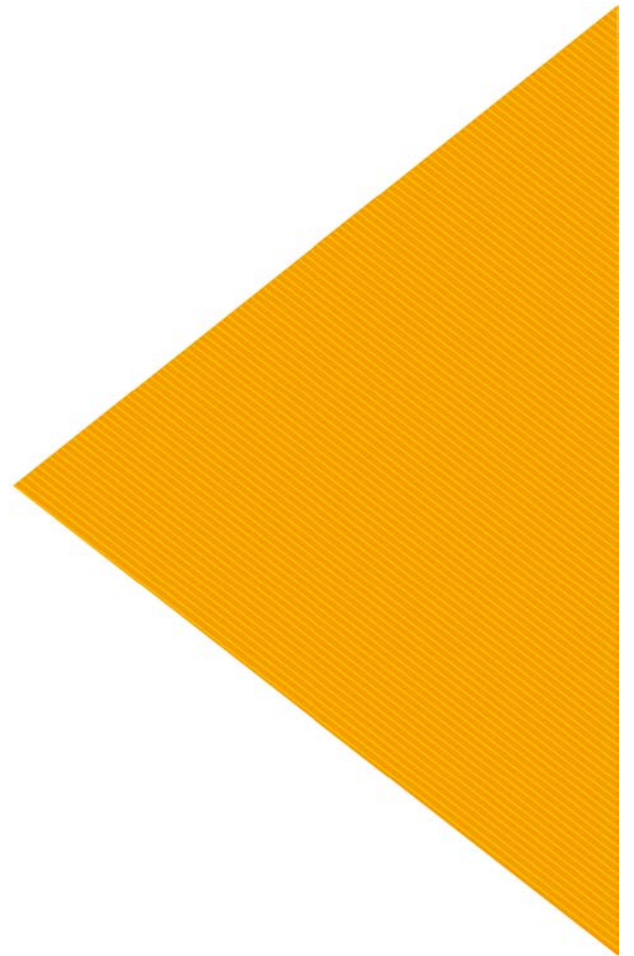

UUDET YRITYKSET

SELVITYS 15/2017

Harmaan talouden selvitysyksikkö		Julkaisu-aika 27.6.2017	
Tekijä Analyytikot Seppo Sannikka, Tuija Hannula Asiantuntija Olavi Kärkkäinen		Julkisuus Julkinen	
Julkaisun nimi Uudet yritykset			
Julkaisutapa Sähköinen		Sivuja 40	Liitteitä 2
Lisätietoja medialle: Johtaja Janne Marttinen, puh. 029 512 6066 Apulaisjohtaja Marko Niemelä, puh. 029 512 6070 Muut yhteydenotot htsy@vero.fi tai www.harmaatalous.fi/Asiakaspalvelu			
Velvoitteidenhoitoselvityksen voi pyytää ilmiöselvityksessä kuvatun ryhmän perusteella (Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä (1207/2010) 5:3 §)			

TIIVISTELMÄ

Laaditussa selvityksessä tutkittiin uusien vuosien 2010–2014 aikana perustettujen yritysten ominaisuuksia: oikeudellisten muotojen jakaumaa, toimialaa, yksinyrittäjyyttä, liikevaihtoa, omistajuutta, rekisteröitymistä, toimivuutta, taloutta, velvoitteidenhoitoa ja organisaatiohenkilöiden ominaisuuksia sekä harmaan talouden riskejä.

Suomessa perustettiin vuosina 2010–2014 kaikkiaan 271 602 yritystä. Perustettujen yritysten vuosittainen määrä on kyseisenä ajankohtana ollut laskeva. Uusiksi yrityksiksi määriteltiin elinkeinonharjoittajat, henkilöyhtiöt, osakeyhtiöt, osuuskunnat ja ulkomaiset yhteisöt, jotka olivat ennakkoperintä-, alv- tai työnantajarekisterissä.

Kohdejoukon 165 072 uudesta yrityksestä 95 prosenttia oli ennakkoperintärekisterissä. Ulkomaisten yritysten rekisteröitymisaste oli heikko. Ulkomaisista yrityksistä vain 43 prosenttia oli merkittynä ennakkoperintärekisteriin.

Yli puolet perustetuista uusista yrityksistä oli yksinyrittäviä¹ elinkeinonharjoittajia. Tarkastelujakson aikana elinkeinonharjoittajien osuus uusista yrityksistä laski ja osakeyhtiöiden osuus kasvoi. Vuonna 2010 aloittaneista yksinyrittävistä elinkeinonharjoittajista toimintansa oli lopettanut 55 prosenttia vuoteen 2015 mennessä.

Kohdejoukon vuosina 2010–2014 perustetuista yrityksistä 33 prosentilla toiminta oli lakannut vuoden 2015 loppuun mennessä. Toiminnan lakkamisen riski tarkastelujakson aikana oli korkein ulkomaisilla yrityksillä (50 %) ja seuraavaksi korkein elinkeinonharjoittajilla (39 %).

Lähes puolet uusista yrityksistä perustettiin kaupan ja rakentamisen toimialoille sekä amatilliselle, tieteelliselle tai tekniselle erityisalalle. Yli puolet uusista yrityksistä oli perustettu Helsingin ja Etelä-Suomen alueelle.

Oikeudellisten muotojen välillä ei ollut eroja rekisteröintivuoden ja toiminnan aloittamisvuoden välillä. Rekisteröinnin jälkeen toiminta myös käynnistettiin varsin

¹ Yksinyrittäjätermiä käytetään tässä selvityksessä, kun yrityksessä on vain yksi organisaatiohenkilö ja yrityksellä ei ole palkanmaksua tai sitä on vain vähän, alle 5 000 euroa vuodessa.

kattavasti (85 %). Poikkeuksena olivat ulkomaiset yhtiöt, joista rekisteröintivuonna toiminnan aloitti vain 66 prosenttia.

Uudet yritykset olivat pieniä. Kohdejoukon uusista yrityksistä 66 prosentilla ei ollut palkanmaksua ja liikevaihto oli 94 prosentilla alle 400 000 euroa.

Kohdejoukon yrityksistä 20 prosenttia oli verojäämäisiä. Näistä 57 prosentilla verojäämän määrä oli alle 5 000 euroa. Yli 5 000 euroa verojäämäisiä oli suhteellisesti eniten henkilöyhtiöissä ja osakeyhtiöissä. Verojäämän keskiarvo oli suurin osakeyhtiöillä ja ulkomaisilla yrityksillä. Pienin verojäämän keskiarvo oli elinkeinonharjoittajilla, joiden liiketoimintakin oli pientä. Toiminnan lopettamisella ja verojäämien määrällä oli tilastollinen yhteys aineistossa.

Uusien yritysten organisaatiohenkilöistä 66 prosenttia oli ensikertalaisia ja 31 prosentilla oli aikaisempaa organisaatiohenkilötaustaa. Yleisimmin ensikertalainen organisaatiohenkilö aloitti yritystoimintansa elinkeinonharjoittajana. Uusista elinkeinonharjoittajista 89 prosenttia oli organisaatiohenkilöinä ensikertalaisia. Osakeyhtiöissä vastaava luku oli 29 prosenttia.

Organisaatiohenkilöt, jotka olivat kahdessa tai useammassa yrityksessä vastuuasemassa, olivat keskiarvolla mitattuna verojäämäisempiä ja heidän yrityksensä verojäämän keskiarvo oli suurempi kuin organisaatiohenkilöillä, joilla oli vain yksi yritys yhteys.

Selvityksessä löytyi yli sata organisaatiohenkilöä, joilla itsellään ja heidän yrityksellä oli yli 100 000 euroa verojäämää. Lisäksi löytyi yli 3 000 organisaatiohenkilöä, jotka olivat itse verojäämäisiä ja heidän yrityksillään oli yli 100 000 euroa verojäämää.

Ulkomaisilla yrityksillä oli merkittävästi korkeampi riski verotuksellisiin häiriöihin kuin suomalaisilla. Kohdejoukkoon kuului 4 891 ulkomaista yritystä, joista puolet lopetti toimintansa tarkastelujakson aikana. Tilinpäätöstiedot puuttuivat tai olivat puutteelliset 88 prosentilla ulkomaisista yrityksistä. Verojäämäisten osuus ulkomaisilla toimintaansa jatkavilla yrityksillä oli 21 prosenttia kuin se keskiarvona kaikista suomalaisilla osakeyhtiöillä oli 14 prosenttia. Toimintansa lopettaneista ulkomaisista yrityksistä verojäämäisiä oli 49 prosenttia.

Ulkomaissa yrityksissä oli havaittavissa puutteita ja laiminlyöntejä ilmoitus- ja rekisteröintivelvollisuuden sekä maksuvelvollisuuksien täyttämässä läpi koko selvityksen. Ulkomaisista yrityksistä 51 prosentilla ei ollut maksettuja palkkoja. Suomalaisilla osakeyhtiöillä vastaava luku oli 20 prosenttia.

Avainsanat: verojäämä, oikeudellinen muoto, elinkeinonharjoittaja, vastuuhenkilö, henkilöyhtiö, osakeyhtiö, uusi, konkurssi, saneeraus, varaton

SISÄLTÖ

1	SELVITYKSEN TARKOITUS	1
2	PERUSTIETOJA	2
2.1	OIKEUDELLINEN MUOTO	2
	<i>Perusjoukko</i>	2
	<i>Kohdejoukko</i>	3
2.2	TOIMIALA	6
2.3	ALUEJAKAUMA	7
3	YKSINRYITTÄJÄT/YRITTÄJYYSLUOKITTELU	8
3.1	REKISTERÖINTIVUODET	9
3.2	OIKEUDELLINEN MUOTO	10
3.3	LIIVEVAIHTO	11
3.4	TYÖNANTAJANA TOIMIMINEN	12
3.5	YKSINRYITTÄJIEN PALKKATULOJEN KEHITYS	13
4	TOIMINTA-AIKA	14
4.1	TOIMINNAN ALOITTAMINEN	14
4.2	TOIMINNAN LAKKAAMINEN	14
	<i>Oikeudelliset muodot ja yksinyrittäjyys</i>	15
	<i>Lakkaamissy</i>	17
5	TALOUS	18
5.1	TILIKAUDET JA TOIMINNAN LAAJUUS	18
5.2	TILINPÄÄTÖKSEN AVAINLUKUJA	21
	<i>Kannattavuus</i>	21
	<i>Velkaantumisaste</i>	23
	<i>Maksuvalmius</i>	24
6	VELVOITTEIDEN HOITO JA TALouden HÄIRIÖTIEDOT	25
6.1	ILMOITUSPUUTTEET JA ARVIOVEROTUS	25
6.2	MAKSUPUUTTEET	26
	<i>Verojäämien maksaminen</i>	26
	<i>Jatkavat ja lopettaneet</i>	29
6.3	TALouden HÄIRIÖTIETOJA	30
7	UUSIEN YRITYSTEN TAUSTA	31
7.1	VEROJÄÄMÄT TAUSTAN MUKAAN	34
7.2	ORGANISAATIOHENKILÖT	37
8	YHTEENVETO	39

LIITTEET

Liite 1	Selitteet
Liite 2	Erittelyt

1 SELVITYKSEN TARKOITUS

Harmaan talouden selvitysyksikön lakisääteisenä tehtävänä on tutkia, tuottaa ja jakaa tietoa harmaasta taloudesta.² Selvitysyksikön laatimissa selvityksissä kuvataan harmaan talouden ilmiöitä ja niiden vaikutuksia yksilöimättä organisaatiota tai siihen liittyvää henkilöä.

Yrityskannan vaihtuvuudella on tärkeä merkitys kansantalouden tuotantorakenteen muutoksessa ja uusiutumisessa. Uusien yritysten tulo markkinoille ja vanhojen poistuminen markkinoilta ohjaa kansantalouden resursseja heikosti tuottavilta toimialoilta ja yrityksiltä paremmin tuottaville uusille kasvualoille. Yritysten vaihtuvuus voi olla merkki terveestä resurssien ohjautumisesta uusille tuottavammille kasvualoille. Se voi olla myös merkki kertakäyttöyritysten käytöstä verojen ja muiden julkisoikeudellisten velvoitteiden välttämiseksi.³

Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri YTR:n mukaan Suomessa oli vuoden 2010 lopussa runsaat 337 976 yritystä. Pienten ja keskisuurten yritysten osuus yrityskannasta oli 99,8 prosenttia. Suuria yli 250 henkeä työllistäviä yrityksiä oli 614 eli 0,2 prosenttia yrityskannasta. Suuriin yrityksiin kertyy kuitenkin lähes 50 prosenttia kaikkien yritysten liikevaihdosta.

Eräillä toimialoilla yritysten suureen vaihtuvuuteen voi olla syynä epäterve kilpailu, ylikapasiteetti tai alhainen aloittamiskynnys. Yrityskannan vaihtuvuus vaihtelee merkittävästi eri toimialoilla ja sen on havaittu olevan sidoksissa liiketoiminnassa tarvittavan pääoman määrään. Yritysten eloonjäämisasteen on havaittu olevan korkea toimialoilla, jotka ovat pääomavaltaisia. Toiminnaltaan tehottomat yritykset karsiutuvat ja korvautuvat yrityksillä, jotka ovat uudistumiskykyisiä, innovatiivisia ja kustannustehokkaita. Vaihtuvuuden kautta kansantalouden resurssit kohdentuvat tehokkaammin tuotantoon. Uudet yritykset ja niissä syntyvät uudet työpaikat vaativat yleensä korkeampaa koulutusta, teknologiaa ja tehokkuutta. Yrityskannan vaihtuvuus oli 16–19 prosenttia⁴ vuosien 1995–2011 aikana.

Laaditussa selvityksessä tutkittiin uusien vuosien 2010–2014 aikana perustettujen yritysten ominaisuuksia: oikeudellisten muotojen jakaumaa, toimialaa, yksinyrittäjyyttä, liikevaihtoa, omistajuutta, rekisteröitymistä, toimivuutta, taloutta, velvoitteidenhoitoa ja organisaatiohenkilöiden ominaisuuksia sekä harmaan talouden riskejä.

² Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä (21.12.2010/1207)

³ Lith, Pekka, Kuntapuntari 2008, artikkeli: 3 s. 35–38

⁴ https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/migrated_documents/yrittajyystilasto2013.pdf

2 PERUSTIETOJA

Perustiedoissa tarkastellaan oikeudellisia muotoja, toimialajakaumaa ja alueellista jakaumaa.

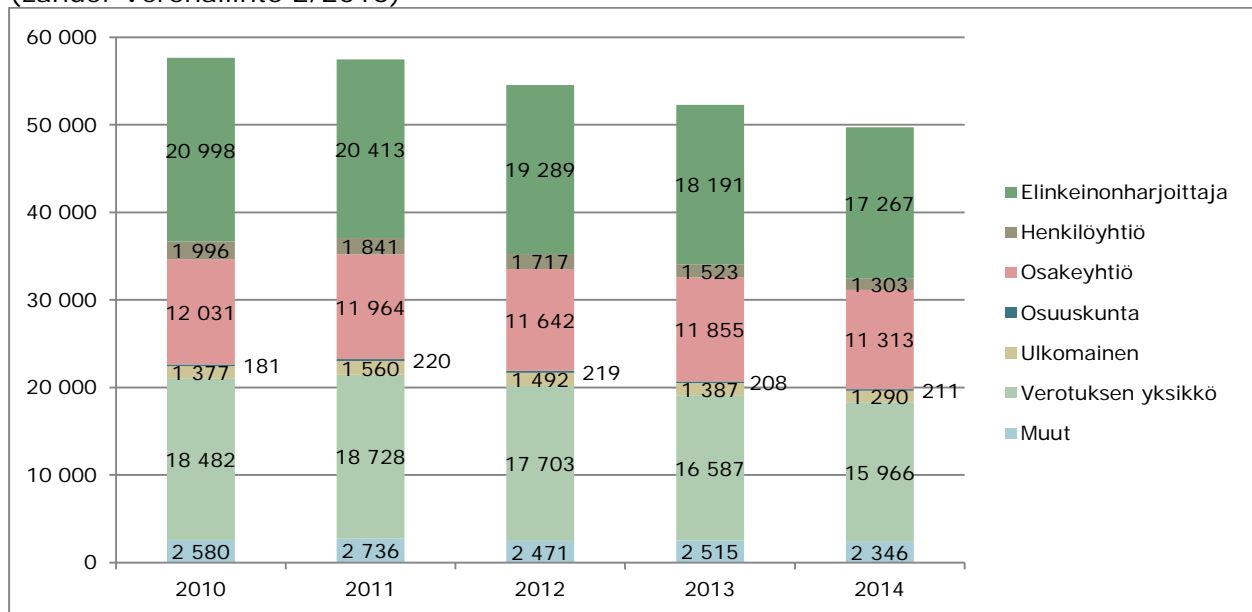
2.1 OIKEUDELLINEN MUOTO

Oikeudellisella muodolla yksilöidään luonnollisen ja juridisen henkilön oikeudellinen asema. Selvityksessä käytettävä oikeudellinen muoto on Verohallinnon käyttämä oikeudellinen muoto, joka eroaa joiltain osin kaupparekisterin yhtiömuodosta.

PERUSJOUKKO

Selvityksen perusjoukko muodostettiin vuosina 2010–2014 rekisteröidyistä juridisista henkilöistä ja elinkeinonharjoittajista. Kaaviossa 1 on kuvattu perusjoukon organisaatioiden jakautumista eri oikeudellisten muotojen mukaan perustamisvuosittain.

Kaavio 1. Perusjoukon oikeudelliset muodot ja yrityksen elinkaaren alkuvuodet (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Verotuksen yksikkö: kuolinpesä, konkurssipesä, verotus- ja elinkeinoyhtymä, yhteisetuus ym.

Elinkaari alkanut: Verohallinnossa merkitty yhteisö tai yhtiö perustetuksi tai henkilön elinkeinotoiminta (liikkeen- ja ammatinharjoittaminen) aloitetuksi

Suomessa perustettiin vuosina 2010–2014 kaikkiaan 271 602 uutta yritystä. Yleisimmät oikeudelliset muodot olivat elinkeinonharjoittaja, verotuksen yksikkö ja osakeyhtiö. Taulukossa 1 tarkastellaan perusjoukkoa tarkemmin.

Taulukko 1. Perusjoukon oikeudelliset muodot ja yrityksen elinkaaren alkuvuodet
(Lähde: Verohallinto 2/2016)

Oikeudellinen muoto	Yhteensä	Vuosittain perustettuja					Osuus % vuosittain				
		2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Elinkeinonharjoittaja	96 158	20 998	20 413	19 289	18 191	17 267	36	36	35	35	35
Henkilöyhtiö	8 380	1 996	1 841	1 717	1 523	1 303	3	3	3	3	3
Osakeyhtiö	58 805	12 031	11 964	11 642	11 855	11 313	21	21	21	23	23
Osuuskunta	1 039	181	220	219	208	211	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Ulkomainen	7 106	1 377	1 560	1 492	1 387	1 290	2	3	3	3	3
Asuntoyhtiö	7 331	1 477	1 576	1 474	1 465	1 339	3	3	3	3	3
Kiinteistöyhtiö	1 502	327	324	323	269	259	1	1	1	1	1
Yhdistys	3 385	685	748	601	699	652	1	1	1	1	1
Säätiö	183	26	42	30	40	45	0,05	0,1	0,1	0,1	0,1
Julkisyhteisö	60	14	13	11	11	11	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Verotuksen yksikkö	87 466	18 482	18 728	17 703	16 587	15 966	32	33	32	32	32
Tuntematon	187	51	33	32	31	40	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	271 602	57 645	57 462	54 533	52 266	49 696	100	100	100	100	100

Asuntoyhtiö: asunto-osakeyhtiö, keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö

Kiinteistöyhtiö: muu (ei-keskinäinen) kiinteistöosakeyhtiö

Verotuksen yksikkö: kuolinpesä, konkurssipesä, verotus- ja elinkeinoyhtymä, yhteisetuus ym.

Julkisyhteisö: valtio, kunta ja niiden laitos ja liikelaitos, kirkko, ylioppilaskunta

Elinkaari alkanut: Verohallinnossa merkitty yhteisö tai yhtymä perustetuksi tai henkilön elinkeinotoiminta (liikkeen- ja ammatinharjoittaminen) aloitetuksi

Vuodesta 2010 uusien perustettavien organisaatioiden lukumäärä oli vuosittain tasaisesti laskeva. Vuonna 2010 uusia organisaatioita perustettiin 57 645 kun vuonna 2014 uusia organisaatioita perustettiin vain 49 696. Pudotusta oli 13,7 prosenttia.

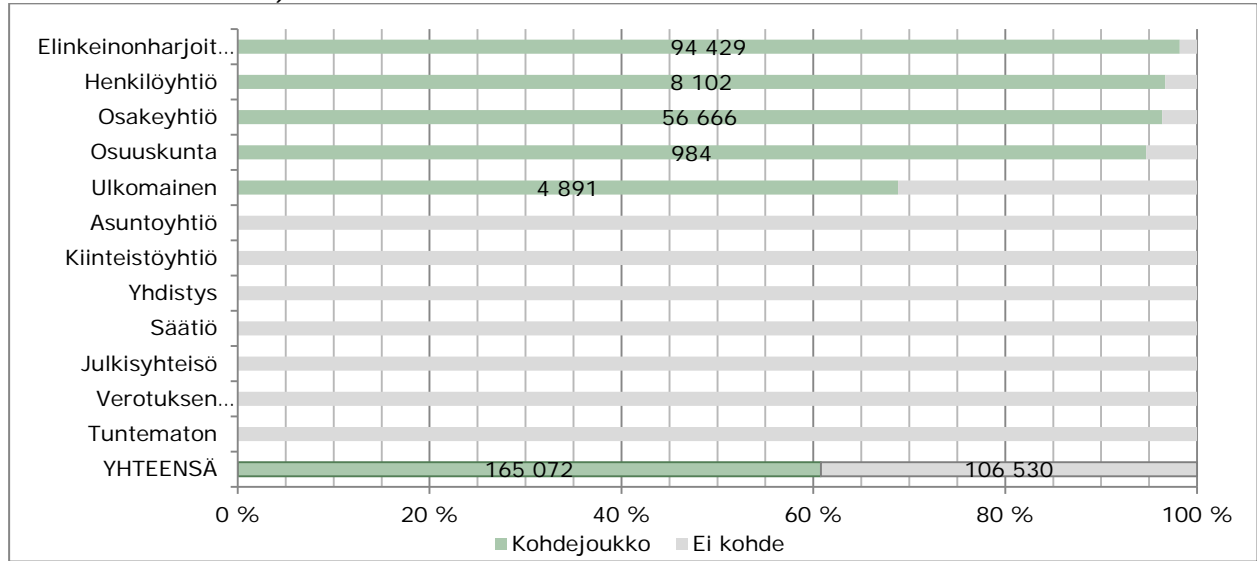
Perustettujen osakeyhtiöiden osuus vuosina 2010–2014 nousi 21 prosentista 23 prosenttiin. Elinkeinonharjoittajien osuus laski vastaavalla ajanjaksolla yhden prosenttiyksiköin. Henkilöyhtiöiden osuus pysyi kolmessa prosentissa tarkastelujakson aikana.

KOHDEJOUKKO

Perusjoukosta rajattiin kohdejoukko oikeudellisten muotojen ja rekisteröintitietojen avulla. Kohdejoukkoon kuuluviksi määriteltiin elinkeinonharjoittajat, henkilöyhtiöt, osakeyhtiöt, osuuskunnat ja ulkomaiset yhteisöt, jotka aloittivat elinkeinotoiminnan vuosina 2010–2015 eli merkittiin ennakkoperintä-, alv- tai työnantajarekisteriin tai joilla oli elinkeinotoiminnan tuloa tai varoja vuosina 2010–2015. Yrityksen rekisteröimisvuosi on määritetty aloittamisvuoden mukaan, ja kunkin perustamisvuoden yrityksistä osa on aloittanut myöhemmin vuosina. Vuonna 2014 perustetut ja vuonna 2015 aloittaneet yritykset (1 542) on luokiteltu vuodelle 2014, Kaaviossa 2 on havainnollistettu selvityksen perus- ja kohdejoukon suhdetta oikeudellisen muodon mukaan jaoteltuna.

Kaavio 2. Kohdejoukon rajaaminen perusjoukosta, oikeudelliset muodot (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Rajausten avulla kohdejoukosta poistettiin perusjoukon liiketoimintaa harjoittamattomat organisaatiot (39,3 %). Kohdejoukkoon jäi rajauksen jälkeen 165 072 yritystä eli 60,7 prosenttia aloittaneista organisaatioista. Taulukossa 2 on tutkittu selvityksen perus- ja kohdejoukon rekisteröintejä oikeudellisen muodon mukaan jaoteltuna.

Taulukko 2. Kohdejoukon rajaaminen perusjoukosta, oikeudelliset muodot ja rekisteröinnit (Lähde: Verohallinto 2/2016)

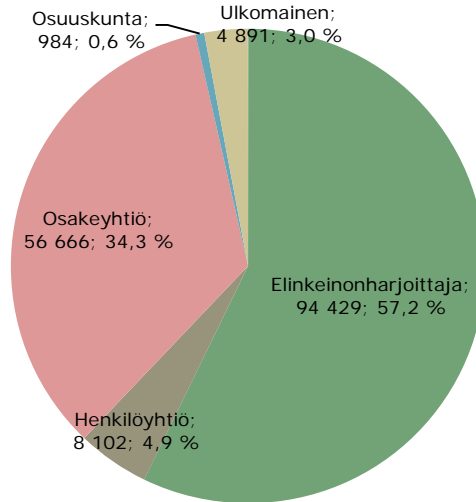
Oikeudellinen muoto	Perusjoukko				Rekisteröinnit, osuus perusjoukosta		Kohteita, osuus perusjoukosta		Ei kohde	
	Lkm	Enpere	Säännöllä	Liiketoim alv	Lkm	Osuus	Lkm	Osuus		
Elinkeinonharj.	96 158	92 %	5 %	69 %	94 429	98 %	1 729	2 %		
Henkilöyhtiö	8 380	88 %	23 %	87 %	8 102	97 %	278	3 %		
Osakeyhtiö	58 805	89 %	54 %	88 %	56 666	96 %	2 139	4 %		
Osuuskunta	1 039	76 %	36 %	84 %	984	95 %	55	5 %		
Ulkomainen	7 106	43 %	29 %	46 %	4 891	69 %	2 215	31 %		
Asuntoyhtiö	7 331	5 %	1 %	2 %			7 331	100 %		
Kiinteistöyhtiö	1 502	36 %	5 %	11 %			1 502	100 %		
Yhdistys	3 385	38 %	12 %	11 %			3 385	100 %		
Säätiö	183	15 %	20 %	10 %			183	100 %		
Julkinen	60	48 %	62 %	25 %			60	100 %		
Verotuksen yks	87 466	2 %	0 %	1 %			87 466	100 %		
Tuntematon	187						187	100 %		
Yhteensä	271 602	58%	15%	48%	165 072	61 %	106 530	39 %		

Elinkeinonharjoittajien tilanne itsensä työllistäjinä näkyy hyvin taulukon 2 luvuista. Elinkeinonharjoittajista 92 prosenttia on ennakkoperintärekisterissä, mutta vain 5 prosenttia on säännöllisesti palkkaamaksavia. Lisäksi arvonlisäverovelvollisten osuus on vain 69 prosenttia.

Ulkomaisilla yhtiöillä on alhainen rekisteröitymisaste Verohallinnon rekistereihin. Ulkomaalaisista yrityksistä jäi 31 prosenttia pois kohdejoukosta rekisteröintitietojen puuttumisen vuoksi. Esimerkiksi ulkomaisista yrityksistä arvonlisäverovelvollisten rekisterissä oli 46 prosenttia yrityksistä. Suomalaisista elinkeinonharjoittajista, henkilöyhtiöistä, osakeyhtiöistä ja osuuskunnista 2–5 prosenttia jäi kohdejoukon ulkopuolelle rekisteröitymispuutteiden vuoksi.

Kaaviossa 3 on kuvattu kohdejoukon yritysten jakauma oikeudellisen muodon mukaisesti. Kaavioon on merkittynä oikeudellisen muodon yritysten lukumäärä ja prosenttiosuus kohdejoukosta.

Kaavio 3. Kohdejoukon oikeudelliset muodot (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Suurin osa kohdejoukosta, 91,5 prosenttia, oli elinkeinonharjoittajia tai osakeyhtiöitä. Osuuskuntien, ulkomaisten yhteisöjen ja henkilöyhtiöiden osuus oli hyvin vähäinen.

Taulukossa 3 on tutkittu kohdejoukon yritysten rekisteröintejä vuosittain oikeudellisten muotojen mukaan. Lisäksi tarkastellaan Verohallinnon rekistereiden ja Tilastokeskuksen yritysrekisteritietojen vastaavuutta.

Taulukko 3. Oikeudelliset muodot rekisteröintivuosittain ja vastaavuus Tilastokeskuksen yritysrekisteriin (Lähde: Verohallinto 2/2016, Tilastokeskus 4/2016)

Oikeudellinen muoto	Osuus vuosittain rekisteröidyistä					Yhteensä	Vastaavuus
	2010	2011	2012	2013	2014		
Elinkeinonharjoittaja	61 %	58 %	57 %	56 %	55 %	94 429	118 %
Henkilöyhtiö	6 %	5 %	5 %	5 %	4 %	8 102	97 %
Osakeyhtiö	31 %	34 %	34 %	36 %	37 %	56 666	93 %
Osuuskunta	0,4 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,7 %	984	102 %
Ulkomainen	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	4 891	..
Yhteensä (100%)	31 899	33 363	32 889	32 245	34 676	165 072	106 %
Vertailujoukko	33 256	32 485	31 221	29 982	28 841		

Tarkastelukausi: Ensimmäisestä merkinnästä ennakkoperintärekisteriin, liiketoiminnasta arvonlisäverovelvolliseksi tai säännölliseksi työnantajaksi

Selvityksen kohdejoukko: liiketoiminnasta arvonlisäverovelvollinen, säännöllinen työnantaja tai ennakkoperintärekisterissä

Tilastokeskuksen yritysrekisteri: Liiketoiminnasta tai kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta arvonlisäverovelvollinen tai työnantaja. Tarkastelun ulkopuolelle jäävät säätiöt, aatteelliset yhdistykset, julkiset viranomaiset ja uskonnolliset yhteisöt. Tilasto sisältää valtion liikelaitokset, mutta ei kuntien liikelaitoksia.

Vastaavuus: selvityksen yritysmaarat verrattuna yritysrekisterin määriin vuosilta 2010–2014 (verrokki)

Vertailujoukko: Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten lukumäärä vuosina 2005–2013; vuosi 2014: Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten lukumäärä vuodesta 2013–. Tilasto kattaa yritykset, jotka ovat liiketoiminnasta tai kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta arvonlisäverovelvollisia tai toimivat työnantajina. Tarkastelun ulkopuolelle jäävät säätiöt, aatteelliset yhdistykset, julkiset viranomaiset ja uskonnolliset yhteisöt. Tilastoon sisältyvät valtion liikelaitokset mutta eivät kuntien liikelaitokset.

Elinkeinonharjoittajien osuus vuosittain aloitetusta liiketoiminnasta on laskenut tasaisesti ja osakeyhtiöiden kasvanut. Vuonna 2010 aloittaneista yrityksistä osakeyhtiöitä oli 31 prosent-

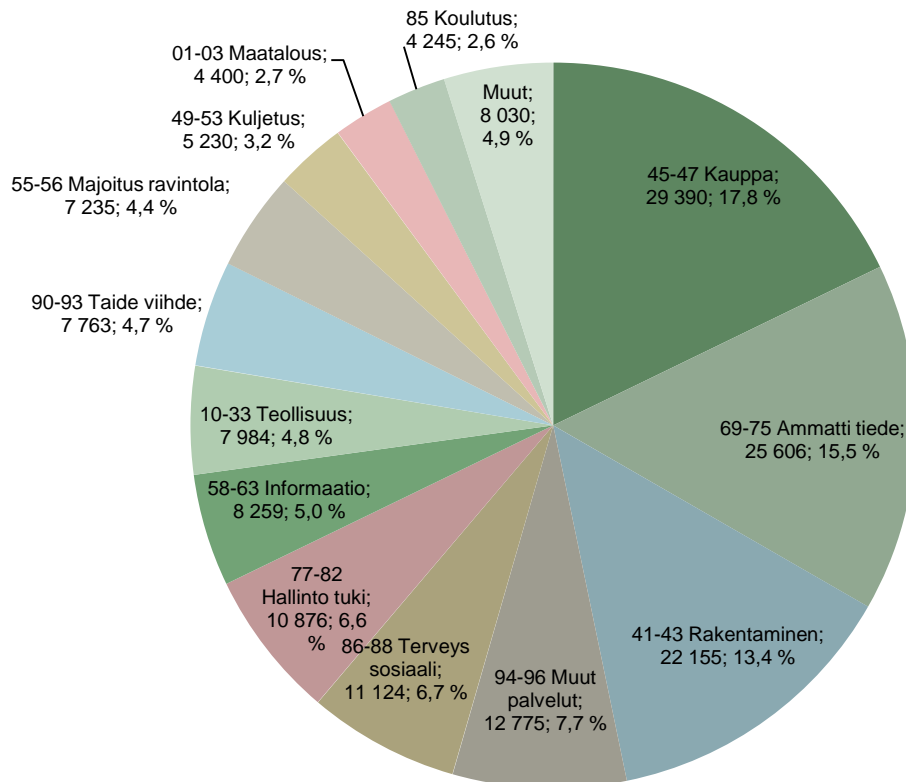
tia ja vuonna 2014 osakeyhtiöiden osuus oli kasvanut 37 prosenttiin. Elinkeinonharjoittajien osuus aloittaneista yrityksistä oli vastaavasti laskenut 61 prosentista 55 prosenttiin.

Verohallinnon tiedot eroavat hieman Tilastokeskuksen yritysrekisterin tiedoista. Ero tiedoissa johtuu erilaisesta tilastointitavasta. Verohallinnon tietojen mukaan uusia yrityksiä rekisteröitiin kuusi prosenttia enemmän kuin yritysrekisterin mukaan. Suurin ero oli elinkeinonharjoittajien määrässä, joita Verohallinnon rekisterissä oli 18 prosenttia enemmän kuin yritysrekisterissä.

2.2 TOIMIALA

Toimiala on taloudellista toimintaa harjoittavan yrityksen tai ammatinharjoittajan pääasiallisen toiminnan perusteella määräytyvä elinkeinoluokka. Tässä selvityksessä käytetty toimialaluokitus vastaa TOL 2008 luokituksen jakoa pääluokkiin. Kaaviossa 4 on kuvattu kohdejoukon toimialajakaumaa.

Kaavio 4. Toimialajakauma (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Lähes puolet uusista yrityksistä perustettiin kaupan ja rakentamisen toimialoille sekä ammatilliseen, tieteelliseen ja tekniseen erityisalaan. Kaaviosta 3 havaitaan, että yleisimmille kolmelle toimialalle perustettiin 46,7 prosenttia kohdejoukon yrityksistä (77 151).

Taulukossa 4 tarkastellaan kohdejoukon yritysten jakautumista toimialan mukaan rekisteröintivuosittain sekä verrataan Verohallinnon rekisterin ja Tilastokeskuksen rekisterin vastaavuutta.

Taulukko 4. Toimialajakauma rekisteröintivuositain ja vastaavuus Tilastokeskuksen yritysrekisteriin (Lähde: Verohallinto 2/2016, Tilastokeskus 4/2016)

Elink. harj.	Osake-yhtiöitä	Toimiala	Osuus vuosittain rekisteröidyistä					Yht.	Vast.
			2010	2011	2012	2013	2014		
58 %	33 %	45-47 Kauppa	19 %	18 %	17 %	18 %	17 %	29 390	113 %
55 %	39 %	69-75 Ammatti tiede	15 %	15 %	16 %	16 %	16 %	25 606	102 %
47 %	38 %	41-43 Rakentaminen	15 %	14 %	14 %	12 %	12 %	22 155	97 %
89 %	8 %	94-96 Muut palvelut	7 %	8 %	8 %	8 %	8 %	12 775	105 %
79 %	18 %	86-88 Terveys sosiaali	6 %	6 %	7 %	7 %	7 %	11 124	214 %
57 %	32 %	77-82 Hallinto tuki	7 %	7 %	7 %	7 %	6 %	10 876	104 %
41 %	53 %	58-63 Informaatio	4 %	5 %	5 %	5 %	5 %	8 259	102 %
51 %	39 %	10-33 Teollisuus	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	7 984	102 %
76 %	18 %	90-93 Taide viihde	4 %	4 %	5 %	5 %	5 %	7 763	140 %
45 %	42 %	55-56 Majoitus ravintola	4 %	4 %	4 %	4 %	5 %	7 235	94 %
40 %	48 %	49-53 Kuljetus	3 %	4 %	3 %	3 %	3 %	5 230	94 %
68 %	25 %	01-03 Maatalous	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	4 400	87 %
73 %	22 %	85 Koulutus	2 %	2 %	2 %	3 %	3 %	4 245	127 %
26 %	66 %	64-66 Rahoitus	2 %	2 %	2 %	2 %	3 %	3 467	168 %
19 %	75 %	68 Kiinteistö	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	3 273	45 %
18 %	43 %	36-39 Ympäristö ¹⁾	< 1 %					437	94 %
2 %	91 %	35 Energia	< 1 %					357	111 %
31 %	57 %	05-09 Kaivostoiminta	< 1 %					255	90 %
17 %	1 %	00 Tuntematon ²⁾	< 1 %					166	81 %
58 %	26 %	84 Julkinen	< 1 %					38	93 %
65 %	27 %	97-99 Muut	< 1 %					37	42 %
57 %	34 %	Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	165 072	106 %

Vast. = Vastaavuus: selvityksen yritys määrät verrattuna yritysrekisterin määrään vuosilta 2010–2014

¹⁾ osuuskuntia 35 %

²⁾ ulkomaisia 80 %

Kaupan ja rakentamisen toimialojen osuus uusista yrityksistä on vuosina 2010–2014 laskenut kaksi prosenttiyksikköä ja ammatillinen, tieteellinen ja tekninen erityisala on kasvanut yhden prosenttiyksikön.

Energia-, kiinteistö- ja rahoitusaloilla osakeyhtiöiden osuus toimialasta oli keskimääräistä suurempi. Näillä aloilla myös tase oli keskimääräistä suurempi. Toimialaltaan tuntemattomiksi merkityistä yrityksistä 80 prosenttia oli ulkomaisia. Toimialoilla, joissa yrityksillä ei ole suurta pääomatarvetta⁵, kuten eräät palvelut, sosiaali- ja terveysalat, taide ja viihde sekä koulutus, elinkeinonharjoittajien osuus oli suurin.

Toimialojen vastaavuus oli yritysrekisterin ja kohdejoukon yritysten välillä vaihteleva. Kohdejoukon yritysten vastaavuusprosentti vaihteli 45–214 prosentin välillä. Kun prosenttiluku on alhainen, tarkoittaa se, että kohdejoukon yrityksistä vain pieni osa on yritysrekisterissä merkittynä toimialalle, jossa se Verohallinnon tietojen mukaan toimii. Korkealla vastaavuusprosentilla olevissa toimialoissa kohdejoukon yritysten määrä ylittää yritysrekisterin toimialalle rekisteröityjen määrän.

2.3 ALUEJAKAUMA

Aluejakauman avulla tutkittiin, miten kohdejoukon 165 072 uutta yritystä jakautuivat suuralueittain. Aluejako on tehty Tilastokeskuksen käyttämää suuraluejakoa mukailen. Tarkastelussa Uusimaa on erotettu muusta Etelä-Suomesta omaksi suuralueeksi, koska yritystoiminta on keskittynyt Uudellemaalle ja sen yritystoiminnan määrä on selvästi muita

⁵ Taulukko 24.

maakuntia suurempi. Lisäksi yritykset, joiden kotipaikka on ulkomailla, ovat omana ryhmänä.

Taulukossa 5 on tutkittu kohdejoukon yritysten jakautumista suuralueittain rekisteröintivuosittain. Lisäksi on tutkittu selvityksen yritysmäärän vastaavuutta yritysrekisterin tietoihin.

Taulukko 5. Aluejakauma suuralueittain ja vastaavuus Tilastokeskuksen yritysrekisteriin (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Suuralue	Osuus vuosittain rekisteröidyistä					Yhteensä	Vastaavuus
	2010	2011	2012	2013	2014		
Helsinki-Uusimaa	34 %	35 %	36 %	37 %	37 %	58 984	105 %
Muu Etelä-Suomi	19 %	20 %	18 %	19 %	19 %	31 279	102 %
Länsi-Suomi	23 %	23 %	22 %	22 %	22 %	36 816	103 %
Pohjois- ja Itä-Suomi	19 %	18 %	18 %	18 %	17 %	29 724	106 %
Ahvenanmaa	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 174	109 %
Ulkomaa	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %	6 686	225 %
Tuntematon	0,2 %	0,3 %	0,3 %	0,2 %	0,2 %	409	34 %
Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	165 072	106 %

Vastaavuus: selvityksen määrät yritysrekisterin määristä vuosilta 2010 - 2014

Määräävä tekijä yrityksen sijoittumisessa alueelle on yrityksen kotipaikka tieto poiminnan hetkellä.

Tarkastelussa Helsinki ja Etelä-Suomi korostuvat yrityskeskittymänä. Vuosina 2010–2014 aloittaneista yrityksistä 54,6 prosenttia oli perustettu Helsingin ja muun Etelä-Suomen alueelle. Kun tarkastelua laajennettiin koskemaan Länsi-Suomea, yhteisalueelle oli perustettu 77 prosenttia uusista yrityksistä vuosina 2010–2014. Uusien perustettujen yritysten painopiste oli tarkastelujaksona siirtynyt hieman Helsingin alueelle. Osuus uusista yrityksistä oli kasvanut 34 prosentista 37 prosenttiin neljän seurantavuoden aikana.

Vastaavuudessa kohdejoukon yritysten eri suuralueille Verohallintoon rekisteröidyt määrät ylittävät yritysrekisteriin merkityt tiedot suuralueiden osalta.

3 YKSINYRITTÄJÄT JA YRITTÄJYYSLUOKITTELU

Yksinyrittäjällä tarkoitetaan tässä selvityksessä tilannetta, jossa yrityksessä on vain yksi organisaatiohenkilö ja yrityksellä ei ole palkanmaksua tai sitä on vain vähän, alle 5 000 euroa vuodessa. Selvityksessä tutkittiin yksinyrittäjien osuutta uusista yrityksistä, liiketoiminnan laajutta ja yksinyrittäjien liiketoiminnan elinkaarta.

Kaaviossa 5 on tutkittu graafisesti yrittäjyyden ja yksinyrittämisen jakautumista kohdejoukon yrityksissä. Yritykset, jotka eivät ole aloittaneet liiketoimintaansa, on erotettu omaksi ryhmäkseen. Elinkeinonharjoittajat on eroteltu muista yritysmuodoista.

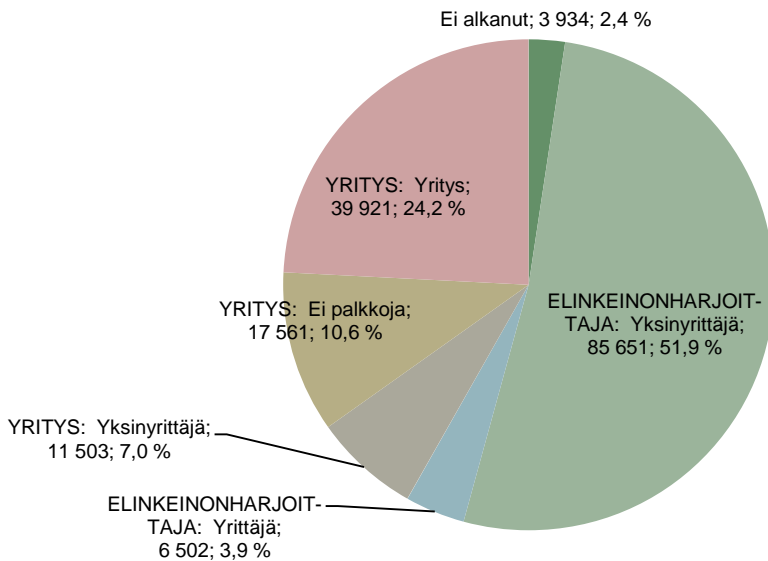
Elinkeinonharjoittajat on jaettu kahteen ryhmään:

- yksinyrittäjiin; ja
- niihin, joilla on palkanmaksua ulkopuoliselle⁶.

Muut yritykset on jaettu kolmeen ryhmään:

- yksinyrittäjiin;
- yrityksiin, joissa on useampi vastuuhenkilö töissä, mutta ei ole työntekijöille maksettuja palkkoja; sekä
- yrityksiin, joilla on palkanmaksua ulkopuolisille työntekijöille.

⁶ Yritys- ja yhteisötietolain 2 §:n 3-kohdan mukaiset elinkeinonharjoittajat on jaettu kahteen ryhmään: yksinyrittäjät, ei palkanmaksua, yrityksessä yksin ja elinkeinonharjoittajat, joilla on palkanmaksua (yritys).

Kaavio 5. Yrittäjyysluokittelu (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Ei alkanut: veroilmoituksella ei tulosta, varoja tai liikevaihtoa 2010–2015, vuosi-ilmoituksella ei suorituksia tai korvauksia 2010–2015, ei veronmaksua 2010–2015, kausiveroilmoituksella ei myyntiä tai ostoja tai maksettuja palkkoja 2010–2015

Elinkeinonharjoittaja: Yksinyrittäjä: elinkeinonharjoittajan maksamat palkat enintään 5 000 euroa vuodessa 2010–2015

Elinkeinonharjoittaja: Yrittäjä: muu elinkeinonharjoittaja kuin yksinyrittäjä

Yritys: Yksinyrittäjä: yhtiössä yksi vastuutaorganisaatiohenkilö ja maksetut palkat enintään 5 000 euroa vuodessa 2010–2015

Yritys: Ei palkkoja: yhtiössä useampia organisaatiohenkilöitä tai lukumäärä ei tiedossa ja maksetut palkat enintään 5 000 euroa vuodessa 2010–2015

Yritys: loput yritykset

Uusista yrityksistä 114 715 eli (69,5 %) oli sellaisia, jotka työllistivät vain yrittäjän ja/tai yrityksen organisaatiohenkilöt eikä palkkoja maksettu ulkopuoliselle. Uusista kohdejoukon yrityksistä yksinyrittäviä (elinkeinonharjoittajia) oli 85 651 (51,9 %).

Varsinaisia palkkaa maksavia yrityksiä oli kohdejoukosta 39 921 (24,2 %). Aineiston perusteella uusista yrityksistä palkanmaksajia oli 46 423 (28,1 %). Vain 2,4 prosentilla kohdejoukon yrityksistä liiketoiminta ei ollut alkanut.

Pohdittaessa yksinyrittävän yrityksen mahdollisuutta esimerkiksi työllistää yksi kokoaikainen palkansaaja siten, että yrittäjätulo ei laske, tulee yrityksen liikevaihdon lisääntyä noin 100 000 euroa vuodessa.⁷

3.1 REKISTERÖINTIVUODET

Taulukossa 6 on tutkittu kohdejoukon yritysten jakautumista yrittäjyysluokkiin vuosina 2010–2014.

⁷ Laskelma tehty oletuksella, että yrityksellä on noin 50 prosentin myyntikate.

Taulukko 6. Yrittäjyysluokittelu rekisteröintivuositain (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Yrittäjyysluokka		2010	2011	2012	2013	2014	Yhteensä
Ei alkanut		2 %	2 %	2 %	2 %	3 %	3 934
Elinkeinonharjoittaja	Yksinyrittäjä	54 %	52 %	52 %	51 %	51 %	85 651
	Yrittäjä	6 %	5 %	4 %	3 %	2 %	6 502
Yritys	Yksinyrittäjä	5 %	6 %	7 %	8 %	9 %	11 503
	Ei palkkoja	9 %	10 %	11 %	11 %	13 %	17 561
	Yritys	24 %	25 %	25 %	25 %	22 %	39 921
Yhteensä (100 %)		31 899	33 363	32 889	32 245	34 676	165 072

Ei alkanut: veroilmoituksella ei tulosta, varoja tai liikevaihtoa 2010–2015, vuosi-ilmoituksella ei suorituksia tai korvauksia 2010–2015, ei veronmaksua 2010–2015, kausiveroilmoituksella ei myyntiä tai ostoja tai maksettuja palkkoja 2010–2015

Elinkeinonharjoittaja: Yksinyrittäjä: elinkeinonharjoittajan maksamat palkat enintään 5 000 euroa vuodessa 2010–2015

Elinkeinonharjoittaja: Yrittäjä: muu elinkeinonharjoittaja kuin yksinyrittäjä

Yritys: Yksinyrittäjä: yhtiössä yksi vastuuorganisaatiohenkilö ja maksetut palkat enintään 5 000 euroa vuodessa 2010–2015

Yritys: Ei palkkoja: yhtiössä useampia organisaatiohenkilöitä tai lukumäärä ei tiedossa ja maksetut palkat enintään 5 000 euroa vuodessa 2010–2015

Yritys: loput yritykset

Uusien palkkoja maksavien yritysten määrä vähenee. Uusista yrityksistä vuonna 2010 ei merkittäviä palkanmaksutietoja ollut 63 prosentilla ja vuonna 2014 vastaava luku oli 73 prosenttia. Yksinyrittäjillä oli jonkin verran palkanmaksua, elinkeinonharjoittajista kuudella prosentilla keskimäärin 1 500 euroa vuodessa ja yrityksistä 14 prosentilla 1 900 euroa vuodessa.

Yksinyrittäjävien elinkeinonharjoittajien osuus pieneni tarkastelujakson aikana. Toimintansa aloittaneista uusista yrityksistä vuonna 2010 oli 54 prosenttia yksinyrittäviä elinkeinonharjoittajia ja vuonna 2014 yksinyrittävien elinkeinonharjoittajien osuus oli laskenut 51 prosenttiin. Yrityksissä yksinyrittäjiä oli viisi prosenttia tarkastelukauden 2010 alussa ja tarkastelun lopussa vuonna 2014 osuus oli noussut yhdeksään prosenttiin. Uusissa yrityksissä elinkeinonharjoittajien osuus oli laskussa ja osakeyhtiöiden osuus kasvussa tarkastelujaksolla.

Havainto tukee käsitystä sellaisten yritysten määrän kasvusta, joilla on tarkoitus yhden henkilön työllistäminen. Näissä yrityksissä korvaus tehdystä työstä nostetaan omistajalle muuten kuin palkkana.

3.2 OIKEUDELLINEN MUOTO

Taulukossa 7 on tutkittu uusien yritysten yrittäjyysluokan tilannetta vuoden 2015 loppuun mennessä oikeudellisen muodon mukaan jaoteltuna.

Taulukko 7. Yrittäjyysluokittelu oikeudellisen muodon mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

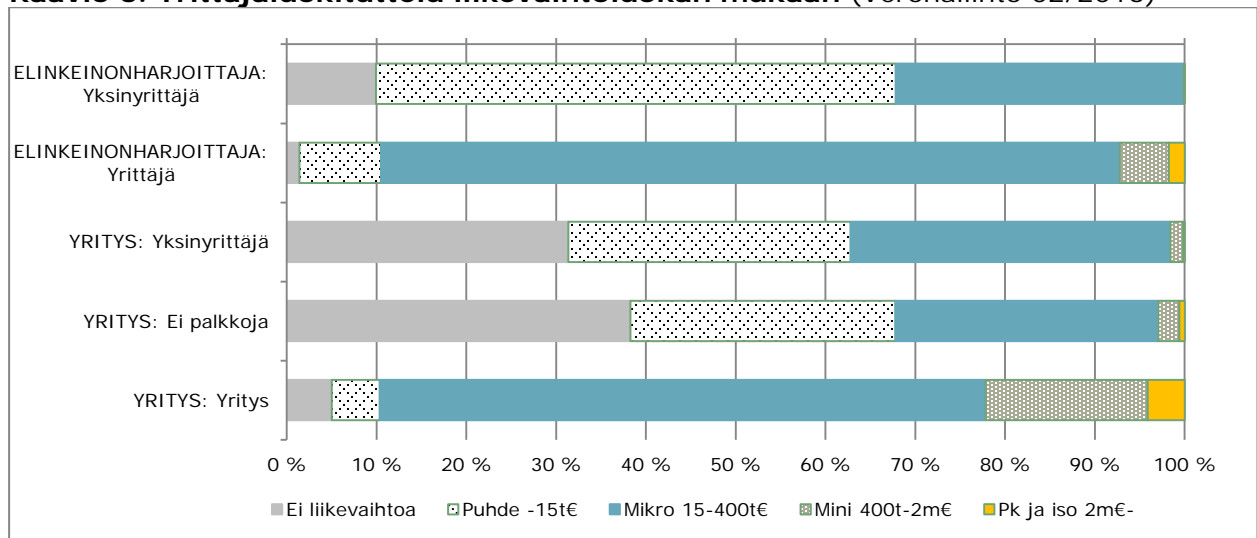
Yrittäjyysluokka		Elinkeinonharjoittaja	Henkilöyhtiö	Osakeyhtiö	Osuuskunta	Ulkomainen
Ei alkanut		2 %	3 %	1 %	2 %	16 %
Elinkeinonharjoittaja	Yksinyrittäjä	91 %				
	Yrittäjä	7 %				
Yritys	Yksinyrittäjä		29 %	16 %	2 %	1 %
	Ei palkkoja		39 %	20 %	56 %	51 %
	Yritys		29 %	63 %	40 %	32 %
Yhteensä (100 %)		94 429	8 102	56 666	984	4 891

Elinkeinonharjoittajista 91 prosenttia oli yksinyrittäjiä ja vain seitsemän prosenttia maksoi palkkoja. Henkilöyhtiöissä yksinyrittäjiä oli 29 prosenttia, palkanmaksuhavainto puuttui 39 prosentilla aineistosta ja 29 prosenttia maksoi palkkoja eli voitiin katsoa yrittäjän lisäksi myös muita henkilöitä työllistäväksi. Osakeyhtiöistä yksinyrittäjiä oli 16 prosenttia, palkanmaksutiedot puuttuivat 20 prosentilta ja 63 prosenttia oli yrittäjän lisäksi myös muita henkilöitä työllistäviä. Uusien yritysten työllistämiskykyä tutkittaessa tulee huomioida yksinyrittäjien suuri osuus yritysjoukosta. Uusien yritysten palkansaajien työllistäminen kohdistuu vain noin neljännekseen uusista yrityksistä.

3.3 LIIKEVAIHTO

Kaaviossa 5 on tutkittu yrittäjälukitusta liikevaihtoluokan mukaan jaoteltuna. Jaottelussa on käytetty luokkia puhde-, mikro-, mini- sekä pieni-keskisuuri- ja suuryritys (luokkien liikevaihtorajat näkyvät kaaviosta).

Kaavio 6. Yrittäjälukituttelu liikevaihtoluokan mukaan (Verohallinto 02/2016)

Yksinyrittävistä elinkeinonharjoittajista 53 prosentilla liikevaihto oli alle 15 000 euroa eli ne kuuluivat puhdeyritysluokkaan. Yksinyrittäjäyrityksissä puhdeyritysluokkaan jäi noin 30 prosenttia yrityksistä. Kohdejoukon kaikista yrityksistä, joilla ei ollut palkanmaksua, kuului puhdeyritysten luokkaan 30 prosenttia. Yrityksistä, joilla on palkanmaksua, kuului puhdeyritysten luokkaan vain noin neljä prosenttia ja noin 85 prosenttia oli suurempia tai vailla liikevaihtoa.

3.4 TYÖNANTAJANA TOIMIMINEN

Taulukossa 8 on tutkittu työnantajarekisteröitymistä oikeudellisen muodon ja yrittäjyyden luokan mukaan.

Taulukko 8. Rekisteröinti: Työnantajana toimiminen (Lähde: Verohallinto 4/2016)

Työnantajana		Säännöllinen työnantaja			Satunnainen työnantaja			
		Lkm	Osuus	Palkkoja	Lkm	Osuus	Palkkoja	
Oikeudellinen muoto	Elinkeinonharjoittaja	4 964	5 %	69 %	10 953	12 %	74 %	
	Henkilöyhtiö	1 965	24 %	79 %	2 356	29 %	67 %	
	Osakeyhtiö	31 639	56 %	87 %	12 924	23 %	86 %	
	Osuuskunta	370	38 %	83 %	263	27 %	86 %	
	Ulkomainen	2 037	42 %	69 %	459	9 %	49 %	
Yhteensä		40 975	25 %	83 %	26 955	16 %	79 %	
Yrittäjyyden luokka	Ei alkanut		279	7 %		98	2 %	
	Elinkeinonharjoittaja	Yksinyrittäjä	2 048	2 %	27 %	7 313	9 %	62 %
		Yrittäjä	2 851	44 %	100 %	3 602	55 %	100 %
	Yritys	Yksinyrittäjä	2 629	23 %	25 %	2 430	21 %	46 %
		Ei palkkoja	4 055	23 %	23 %	2 957	17 %	49 %
		Yritys	29 113	73 %	100 %	10 555	26 %	100 %

Työnantaja: työnantajana vuoden 2015 loppuun mennessä, työnantajana jossain vaiheessa tarkastelujaksoa

Satunnainen työnantaja: ei ole ollut säännöllisenä työnantajana

Palkkoja: osuus luokasta: yritys on tarkastelujaksolla maksanut palkkoja

Säännöllisiksi työnantajiksi oli rekisteröitynyt elinkeinonharjoittajista viisi prosenttia, henkilöyhtiöistä 24 prosenttia, osakeyhtiöistä 56 prosenttia, osuuskunnista 38 prosenttia ja ulkomaisista yrityksistä 42 prosenttia.

Elinkeinonharjoittajista satunnaisia työnantajia oli 12 prosenttia, henkilöyhtiöistä 29 prosenttia ja osakeyhtiöistä 23 prosenttia.

Yksinyrittävistä elinkeinonharjoittajista säännölliseksi työnantajaksi oli rekisteröitynyt vain kaksi prosenttia ja satunnaiseksi työnantajaksi yhdeksän prosenttia. Yrittäjätatuksen saaneista elinkeinonharjoittajista 44 prosenttia oli rekisteröitynyt säännölliseksi työnantajaksi ja 55 prosenttia satunnaiseksi työnantajaksi.

Rekisteröinti työnantajaksi ei vielä merkitse, että palkkoja myös maksetaan ja ilmoitetaan. Noin viidesosalle kummassakin luokassa työnantajana olleista ei rekisteröinnistä huolimatta ollut palkanmaksutietoja.

3.5 YKSINYRITTÄJIEN PALKKATULOJEN KEHITYS

Taulukossa 9 on esitetty vuonna 2010 perustettujen yksinyrittäjien palkkatulojen muutos vuodesta 2009 vuoteen 2011.

Taulukko 9. Vuoden 2010 yksinyrittäjien palkkatulojen kehitys 2009–2011 (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Yksinyrittäjä		Yhteensä	Jakauma	Palkkoja 2011	Muutos 2009:stä	Palkat 2011 m€	Muutos 2009:stä
Elinkeinonharjoittaja	Ei liikevaihtoa	103	1 %	73	-6 %	2	-3 %
	Puhdeyritys -15t€	4 144	53 %	3 100	-12 %	86	-5 %
	Mikroyritys 15-400t	3 532	45 %	1 338	-55 %	29	-60 %
Yritys	Ei liikevaihtoa	83	13 %	67	-1 %	4	16 %
	Puhdeyritys -15t€	201	32 %	148	-11 %	6	-2 %
	Mikroyritys 15-400t	330	52 %	168	-32 %	6	-34 %

Jakauma: elinkeinonharjoittajat ja yritykset erikseen

Jos yrittäjien liikevaihto jää hyvin pieneksi niin on kyseenalaista, voidaanko yksinyrittämistä pitää varsinaisena yrittämisenä. Yrittäjäeläkkeen työtulon alaraja⁸ on ollut noin 7 500 euroa vuodessa ja työttömyysturvan on voinut hankkia 12 564 euron vuosituloilla⁹. Yrittäjätoiminta on katsottu kokoaikaiseksi noin 15 000 euron YEL-työtulolla.¹⁰

Yksinyrittävistä elinkeinonharjoittajista 53 prosentilla liiketoiminta oli liikevaihdoltaan alle 15 000 euroa eli liiketoiminta oli puhdeyritystoimintaa. Yrityksellä yksinyrittävien henkilöiden liiketoiminnasta puhdetoiminnaksi oli katsottava 32 prosentilla.

Puhdeyrittäjissä saatujen palkkatulojen määrä oli laskenut 2–5 prosenttia vuodesta 2009. Mikroyrityksissä palkkatulojen lasku oli 34–60 prosenttia. Palkkatulojen määrä oli siis selvästi laskenut vuodesta 2009 siirryttäessä palkansaaajasta yrittäjäksi vuoden 2011 tiedon perusteella. Se, korvautuiko palkkatulon vähentyminen muulla yrittäjätulolla, ei ollut selvitetävissä.

Puhdeyrittäminen on niin pientä toimintaa, että toimeentulon hankkiminen pelkästään sen varassa on hankalaa, eikä sitä yksinyrittäjien palkkatietojen perusteella voikaan aina pitää päätoimisena yrittämisenä.

⁸ Veritas YEL-sivut, YEL-työtulo voi olla vähintään 7 645,25 euroa ja korkeintaan 173 625,00 euroa vuodessa (v. 2017). <https://www.veritas.fi/yrittajat/yel-vakuutus/turvan-perustana-yel-tyotulo>

⁹ <https://www.elo.fi/yrittaja/yel-vakuutus/yel-tyotulo>, vuonna 2017

¹⁰ Työttömyysturvalain mukainen määritelmä: Yksityinen elinkeinonharjoittaja, maatalousyrittäjä, avoimen yhtiön yhtiömies, kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies, osakeyhtiön osakas, joka toimii johtavassa asemassa osakeyhtiössä, jossa hänellä itsellään on vähintään 15 prosenttia tai hänen perheenjäsenillään tai hänellä yhdessä perheenjäsentensä kanssa on vähintään 30 prosenttia osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai muutoin vastaava määräämisvalta. Yrittäjäksi katsotaan myös yrityksen osaomistaja.

4 TOIMINTA-AIKA

Toiminta-aika osiossa on tutkittu yritysten elinkaarta ja toiminnan loppumisen syitä.

4.1 TOIMINNAN ALOITTAMINEN

Yritykset ja elinkeinonharjoittajat aloittivat toimintansa kattavasti pian rekisteröinnin jälkeen. Selvityksessä toiminnan aloitusvuotena pidetään vuotta, jolloin yritys antoi tulovero- tai vuosi-ilmoituksen, arvonlisäveron tai työnantajan kausiveroilmoituksen tai maksoi veroa. Rekisteröintivuosi on vuosi, jolloin yritys rekisteröitiin Verohallinnon ennakkoperintärekisteriin, säännölliseksi työnantajaksi tai liiketoiminnasta arvonlisäverovelvolliseksi.

Taulukossa 10 on tutkittu toiminnan aloittamista rekisteröintivuonna ja sitä seuraavana vuonna.

Taulukko 10. Toiminnan aloittaminen yrityksen rekisteröinnin jälkeen rekisteröintivuosittain (Lähde: Verohallinto 2/2016)

		Toiminta alkoi	
		rekisteröintivuonna	tai seuraavana vuonna
Rekisteröintivuosi	2010	87 %	93 %
	2011	87 %	93 %
	2012	87 %	92 %
	2013	87 %	93 %
	2014	79 %	94 %
Yhteensä		85 %	93 %
Oikeudellinen muoto	Elinkeinoharjoittaja	88 %	91 %
	Henkilöyhtiö	82 %	93 %
	Osakeyhtiö	83 %	97 %
	Osuuskunta	78 %	96 %
	Ulkomainen	66 %	71 %

Toiminta alkoi: yritys antanut ilmoituksen tai maksanut veroa

Rekisteröintivuosi: yritys merkitty ennakkoperintä-, arvonlisävero- tai työnantajarekisteriin

Rekisteröidyistä yrityksistä 85 prosenttia aloitti toimintansa rekisteröintivuonna ja 93 prosenttia oli aloittanut toimintansa rekisteröintivuonna tai sitä seuraavana vuonna.

Oikeudellisten muotojen välillä ei ollut eroja rekisteröintivuoden ja toiminnan aloittamisvuoden välillä paitsi ulkomaisilla yhtiöillä. Rekisteröinnin jälkeen toiminta myös käynnistettiin varsin kattavasti. Elinkeinoharjoittajilla, henkilöyhtiöillä ja osakeyhtiöillä rekisteröintivuonna aloittaneiden osuus vaihteli 82–88 prosentin välillä (keskiarvo 85 prosenttia). Yhtiömuodoista ainoastaan ulkomaiset yhteisöt erosivat muista 66 prosentin osuudella rekisteröintivuoden aloituksissa ja seuraavana vuonna arvo oli 71 prosenttia. Suomalaisista uusista yrityksistä pöytälatikkoon jäi vain alle 10 prosenttia.

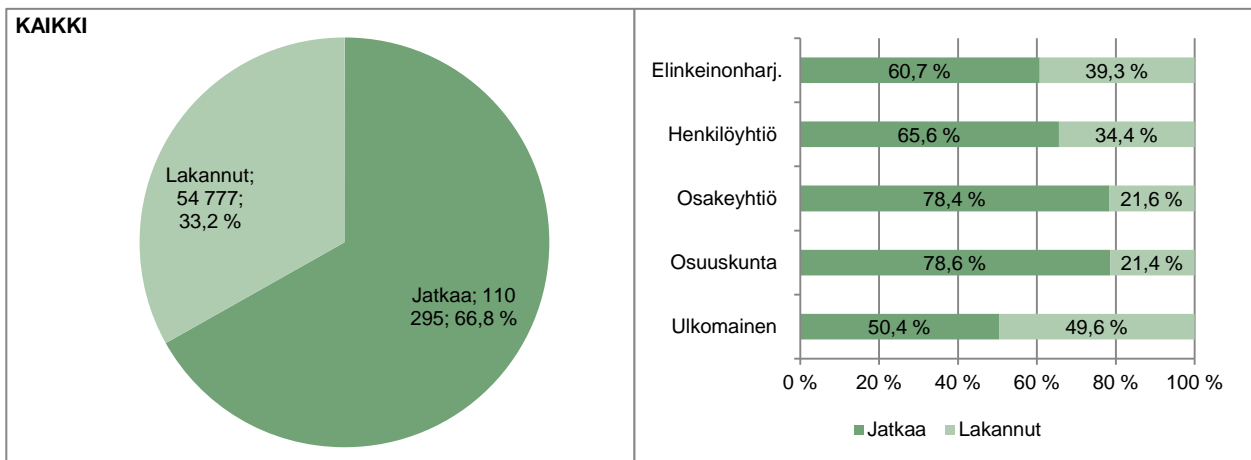
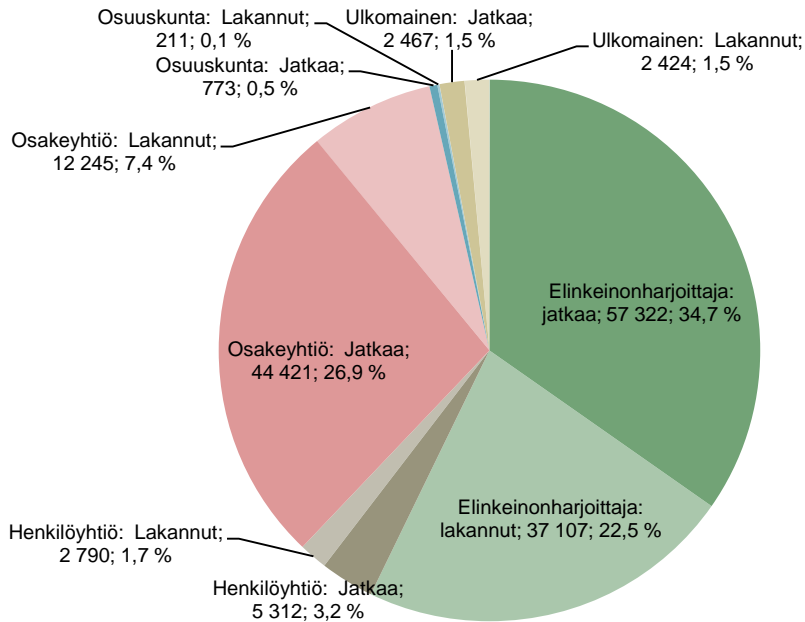
4.2 TOIMINNAN LAKKAAMINEN

Toiminta-aikaa ja liiketoiminnan lakkaamista tutkittiin vuosien 2010 ja 2015 välillä toimintansa aloittaneilta kohdejoukon yrityksiltä oikeudellisen muodon mukaan jaoteltuna. Jos toiminta aloitettiin kattavasti, se myös joka kolmannella lakkasi lyhyen elinkaaren jälkeen.

Uusista yrityksistä 33,2 prosenttia oli lopettanut liiketoimintansa vuoden 2015 loppuun mennessä. Kaavion 7 isossa ympyrässä on esitetty graafisesti koko kohdejoukon jatkavien ja toimintansa lopettaneiden yritysten jakauma oikeudellisen muodon mukaan jaoteltuna.

Vasemman alakulman pienemmässä ympyrässä on jaoteltu koko kohdejoukko toimiviin ja lakanneisiin yrityksiin. Oikean alakulman palkeissa on jaoteltu yritykset toimiviin ja lakanneisiin oikeudellisen muodon sisällä.

Kaavio 7. Toiminnan lakkaaminen vuoden 2015 loppuun mennessä oikeudellisen muodon mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Kaikista kohdejoukon yrityksistä 110 295 (66,8 %) jatkoi toimintaansa edelleen 12/2015 tietojen perusteella. Toimintansa aloittaneista elinkeinonharjoittajista 60,7 prosenttia jatkoi toimintaansa, henkilöyhtiöistä 65,6 prosenttia jatkoi ja osakeyhtiöistä jatkavia oli 75,5 prosenttia. Ulkomaisista yhteisöistä jatkavien osuus oli 50,4 prosenttia.

OIKEUDELLISET MUODOT JA YKSINYRITTÄJYYS

Taulukossa 11 on tutkittu toiminnan lakkaamista oikeudellisen muodon ja yrittäjyysluokan mukaan vuoden 2015 loppuun mennessä rekisteröintivuositain.

Taulukko 11. Toiminnan lakkaaminen vuoden 2015 loppuun mennessä oikeudellisen muodon, yrittäjyyden luokan ja rekisteröintivuoden mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Lakanneita		2010	2011	2012	2013	2014	Yhteensä		
Oikeudellinen muoto	Elinkeinonharjoittaja	54 %	49 %	42 %	32 %	19 %	37 107	39 %	
	Henkilöyhtiö	47 %	42 %	36 %	27 %	14 %	2 790	34 %	
	Osakeyhtiö	35 %	30 %	24 %	16 %	7 %	12 245	22 %	
	Osuuskunta	40 %	29 %	28 %	13 %	6 %	211	21 %	
	Ulkomainen	67 %	64 %	55 %	45 %	25 %	2 424	50 %	
Yhteensä		15 371	14 116	11 775	8 546	4 969	54 777		
Osuus kohteista		48 %	42 %	36 %	27 %	14 %		33 %	
Yrittäjyyden luokka	Ei alkanut		96 %	93 %	89 %	86 %	55 %	3 243	82 %
	Elinkeinonharjoittaja	Yksinyrittäjä	55 %	49 %	41 %	31 %	18 %	33 188	39 %
		Yrittäjä	57 %	50 %	42 %	29 %	11 %	3 985	35 %
	Yritys	Yksinyrittäjä	39 %	36 %	29 %	24 %	12 %	1 988	31 %
		Ei palkkoja	57 %	50 %	42 %	29 %	12 %	6 223	35 %
		Yritys	26 %	21 %	16 %	9 %	3 %	6 150	15 %

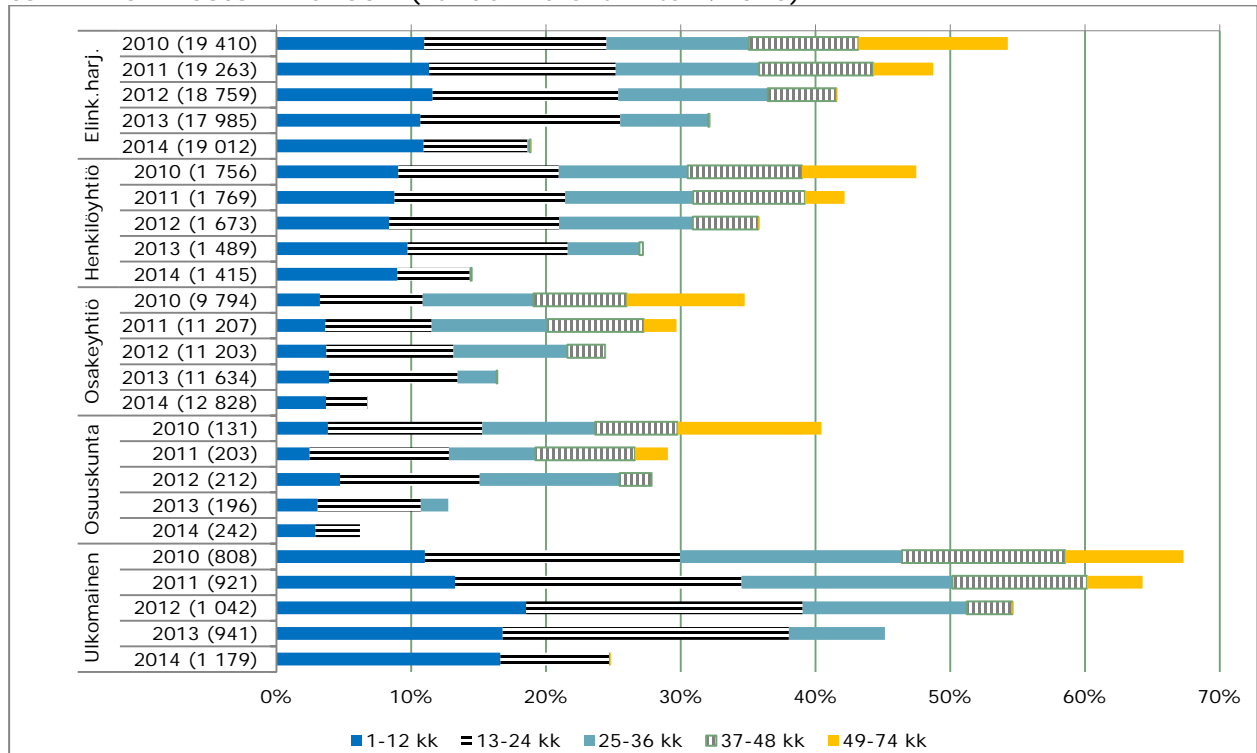
Lakanneet: yrityksen kaikki rekisteröidyt kaudet päätyneet

Vuonna 2010 rekisteröidyistä, mutta toimintansa aloittamattomista yrityksistä yli puolet jätti lopulta kokonaan aloittamatta vuoteen 2015 mennessä. Vuonna 2010 aloittaneista yksinyrittävistä elinkeinonharjoittajista toimintansa oli lopettanut 55 prosenttia vuoteen 2015 mennessä. Muissa elinkeinonharjoittajissa lopettaneiden osuus oli 57 prosenttia. Yksinyrittäjäyrityksissä lopettaneiden osuus oli 39 prosenttia ja yrityksissä, joissa ei maksettu palkkoja osuus oli 57 prosenttia. Varsinaisten palkkoja maksavien yritysten osalta luku oli 26 prosenttia. Yksinyrittäminen elinkeinonharjoittajana näyttäisi korreloivan lopettamisriskin kanssa verrattuna yksinyrittämiseen yrityksellä. Elinkeinonharjoittajana liiketoiminta loppuu useammin.

Ulkomaisilla yrityksillä oli lyhyt elinkaari ja korkea toiminnan lopettamisriski. Ulkomaisista 2014 aloittaneista yrityksistä toimintansa lopetti 25 prosenttia vuoden 2015 loppuun mennessä.

Kaaviossa 8 on tutkittu lakanneiden yritysten osuutta ja toiminta-aikaa rekisteröintivuosittain.

Kaavio 8. Lakanneiden osuus eri vuosina rekisteröidyistä oikeudellisista muodoista toiminnan keston mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Vuonna 2010 aloittaneista elinkeinonharjoittajista 53 prosenttia ja ulkomaisista yhteisöistä 68 prosenttia oli lopettanut toimintansa vuoden 2015 loppuun mennessä. Kaavio 8 tuo selkeästi esille ulkomaisten yritysten lyhyen elinkaaren muiden oikeudellisten muotojen elinkaaresta poiketen.

LAKKAAMISSYY

Taulukossa 12 on tutkittu kohdejoukon lakanneiden yritysten lakkaamissyytä kaupparekisterin lopettamistyyppin ja Verohallinnon ennakkoperintärekisteristä poistamisen syy¹¹ perusteella.

Taulukko 12. Lakanneiden yritysten lakkaamissyy (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Lopettaneita	Lkm ja osuus kohteista		Häiriöt			Yritys-järjes-tely	Muuta toimin-taa	Toimin-ta loppu	Ei erit-telyä
			Lkm		Osuus lopetta-neista				
			Kon-kurssi	Laimin-lyönti					
Elinkeinoharj.	37 107	39 %	73	5 099	14 %	25	3 891	24 830	3 189
Henkilöyhtiö	2 790	34 %	22	444	17 %	6	168	1 912	238
Osakeyhtiö	12 245	22 %	988	4 131	42 %	412	2 135	3 720	859
Osuuskunta	211	21 %	4	31	17 %		32	100	44
Ulkomainen	2 424	50 %	7	1 114	46 %	2	182	430	689
Yhteensä	54 777	33 %	1 094	10 819	22 %	445	6 408	30 992	5 019

Laiminlyönti: poisto ennakkoperintärekisteristä ilmoitusvelvollisuuden tai maksujen laiminlyönnin vuoksi

Muuta toimintaa: katsottu, ettei toiminta ole elinkeinotoimintaa eikä tulonhankkimistoimintaa

Lopetus on yhdistetty järjestyksessä: 1. Konkurssi, 2. Laiminlyönti, 3. Yritysjärj., 4. Muuta toimintaa, 5. Toiminta loppu ja 6. Erittelyttä

Ulkomailla yrityksillä laiminlyönnit olivat syynä toiminnan lakkaamiseen useammin kuin

¹¹ Ennakkoperintärekisteristä poiston tai rekisteröimättä jättämisen syyt on eritelty liitteen 2 taulukossa L1

muilla yritysmuodoilla. Ulkomaisista yhteisöistä lakanneista 46 prosentilla (1 121) ennakkoperintärekisteristä poistamisen syy johtui laiminlyönneistä tai konkurssista. Vastaava luku osakeyhtiöillä oli 42 prosenttia ja elinkeinonharjoittajilla 14 prosenttia. Ulkomaisilla yrityksillä yleisimmät ennakkoperintärekisteristä poistamisen syyt olivat ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti, toiminta lopetettu, veroilmoitus laiminlyöty ja muu olennainen laiminlyönti. Toiminnan lakkaaminen oli vain 430 (17,7 %) yrityksellä ilmoitettu syy toiminnan loppumiselle.

5 TALOUS

Talousoviossa tarkastellaan tilinpäätöksen avainlukuja ja talouden häiriötietoja. Toiminnan laajuutta mitattaessa ovat tilinpäätöstiedoista käyttökelpoisimmat mittarit tuloslaskelman liikevaihto, maksetut palkat ja palkkiot sekä taseen loppusumma. Liikevaihto kuvaa yrityksen toiminnan laajuutta eli reaali prosessia euroissa. Maksetut palkat ja palkkiot kuvaavat yrityksen tuotokseen sisältyvän työn määrää ja tase vastaavasti kertoo liiketoiminnan aikaansaamiseksi tarvittavien varallisuuserien määrän. Yrityksen on sidottava varoja organisaatioon ja tuotantovälineisiin saadakseen syntymään liikevaihtoa. Lisäksi tarvitaan työtä.

Maksettuja palkkoja ja palkkioita voidaan käyttää kuvaamaan liiketoiminnan laajuutta. Näissä mittareissa on muistettava, että vertailu tapahtuu toimialan sisällä, jolloin yritykset ovat vertailukelpoisia keskenään.

Tilinpäätöstiedoista voidaan johtaa erilaisia tunnuslukuja kuvaamaan yrityksen kannattavuutta, vakavaraisuutta ja kasvua. Tunnusluvuilla voidaan verrata toimialan yrityksiä keskenään. Liiketoiminnan kannattavuutta voidaan mitata tuloslaskelmasta laskettavilla myyntikatteella, käyttökatteella ja liikevoitolla.

Yrityksen maksuvalmiutta voidaan tarkastella käyttämällä tunnuslukuja Quick Ratio tai Current Ratio, jotka kuvaavat yrityksen kykyä selviytyä välittömistä maksuvelvoitteistaan. Yrityksen vakavaraisuutta voidaan tarkastella sen pääoma-asemaa tutkimalla. Esimerkiksi yrityksen oman pääoman osuutta kokonaispääomasta tai suhteellisen velkaantuneisuuden eli velkojen suhdetta liikevaihtoon.

5.1 TILIKAUDET JA TOIMINNAN LAAJUUS

Yrityksen toiminnan laajuus on merkittävä tekijä arvioitaessa sen velvoitteidenhoitoa ja mahdollisia harmaan talouden riskejä. Yrityksen toiminta on kokonaisuus, jossa kaikkien talouden elementtien tulee olla tasapainossa keskenään. Häiriöisten yritysten tunnistaminen tapahtuu tutkimalla tietojen tasapainoa eri yritysten välillä samalla toimialalla.

Toiminnan laajuutta kuvataan tilinpäätöstiedoista saatavilla tuloslaskelman liikevaihdolla, taseen loppusummalla ja henkilökunnan määrällä. Lisäksi yrityksen toiminnan taloudellista merkitystä yhteiskunnalle ja toiminnan vaikutuksen laajuutta ympäristöön kuvataan sen maksaman arvonlisäveron ja työntajamaksujen yhteismäärällä vuositasolla. Vaikka yrityksen tilinpäätöstietojen volyymitiedot ja sen maksama verojen määrä riippuu yrityksen koosta, niin siihen vaikuttavat hyvin paljon yritys- ja toimialakohtaiset asiat. Lisäksi samankin yrityksen eri tilikausien välillä voi olla merkittäviä eroja.

Taulukossa 13 on tutkittu yritysten liikevaihtoa, palkkoja, varallisuutta ja verojenmaksua rekisteröimisen jälkeisenä vuonna ja sitä seuraavana vuonna.

Taulukko 13. Liikevaihto, palkat, varat ja veronmaksu yhteensä rekisteröintivuoden jälkeen suhteutettuna kaikkiin Suomen yrityksiin (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Oikeudellinen muoto			Seuraava vuosi rekisteröinnistä				Toinen vuosi rekisteröinnistä			
			Liikevaihto m€	Palkat m€	Maksut m€	Varat m€	Liikevaihto m€	Palkat m€	Mak- sut m€	Varat m€
Uudet yritykset	18 886	Elinkeinonharj.	549	30	89	134	538	33	101	143
	1 620	Henkilöyhtiö	190	16	16	667	212	18	17	758
	11 333	Osakeyhtiö	8 174	1 262	752	17 629	8 782	1 190	799	14 085
	197	Osuuskunta	217	23	13	1 110	269	29	17	1 451
	978	Ulkomainen	198	38	107	1 055	264	36	106	1 455
	33 014	Yhteensä	9 328	1 368	977	20 594	10 064	1 307	1 039	17 891
Osuus Suomen yrityksis- tä	12 %	Elinkeinonharj.	5,0 %	3,3 %	4,0 %	3,5 %	4,9 %	3,7 %	4,5 %	3,7 %
	6,1 %	Henkilöyhtiö	2,6 %	1,7 %	2,0 %	6,5 %	2,9 %	1,9 %	2,1 %	7,4 %
	7,8 %	Osakeyhtiö	2,3 %	2,6 %	2,0 %	1,7 %	2,5 %	2,5 %	2,1 %	1,4 %
	7,3 %	Osuuskunta	1,2 %	1,7 %	1,5 %	1,6 %	1,4 %	2,2 %	1,9 %	2,1 %
	29 %	Ulkomainen	6,3 %	5,9 %	7,3 %	2,3 %	8,4 %	5,6 %	7,2 %	3,2 %
	9,6 %	Yhteensä	2,3 %	2,6 %	2,2 %	1,8 %	2,5 %	2,5 %	2,4 %	1,6 %

Perustamisvuodet 2010–2014

Yritysten lukumäärä: vuosittain perustettuja yrityksiä keskimäärin

Liikevaihto ja varat: tilinpäätökseltä

Palkat: vuosi-ilmoitukselta

Maksut: maksuliike Verohallinnolle

Verrokki: vastaavat oikeusmuodot ja vastaavat verotuskaudet koko vuoden 2014

Uusien yritysten liikevaihto ja Verohallinnolle suoritettujen maksujen määrät olivat hieman kasvaneet rekisteröinnin jälkeisestä vuodesta toiseen toimintavuoteen. Yritysjoukon yhteenlaskettu palkanmaksun ja yritysten varojen määrä olivat laskeneet toiseen vuoteen mennessä. Vastaavasti yritysten tilittämien maksujen määrä oli kasvanut 62 miljoonaa euroa (6,3 %). Liikevaihdon kasvu oli 736 miljoonaa euroa (7,8 %).

Elinkeinonharjoittajat olivat ainoa oikeudellinen muoto, jolla liikevaihdon euromäärä ja suhteellinen osuus Suomen yrityksistä oli rekisteröinnin jälkeisenä toisena vuonna laskenut.

Uudet yritykset maksavat huomattavasti osuuttaan vähemmän palkkoja. Palkkojen osuus liikevaihdosta on hyvin pieni. Uusien yritysten lukumääräinen osuus koko maan yrityksistä oli 9,6 prosenttia, mutta osuus liikevaihdosta, palkoista, maksuista¹² ja varoista oli noin 2,5 prosenttia. Muutokset ensimmäisen ja toisen vuoden välillä olivat vähäisiä. Elinkeinonharjoittajien ja ulkomaisten yritysten osuudet olivat hieman korkeampia, mikä johtunee siitä, että niissä vanhojen yritysten määrä väheni nopeammin lopettamisten vuoksi.

Uusien yritysten osuus oli liikevaihdosta, maksetuista palkoista, maksuista ja yritysten varoista huomattavasti lukumääräistä osuutta alhaisempi kaikissa vertailukohtissa. Rekisteröintiä seuraavana vuonna uusien yritysten osuus kaikkien Suomen yritysten liikevaihdosta oli 2,3 prosenttia, maksetuista palkoista 2,6 prosenttia, maksetuista veroista 2,2 prosenttia ja yritysten varoista 1,8 prosenttia. Havainnon selittää yritysten pienuus ja lyhyt elinkaari. Toisena vuonna rekisteröinnin jälkeen osuudet pysyivät lähes samana.

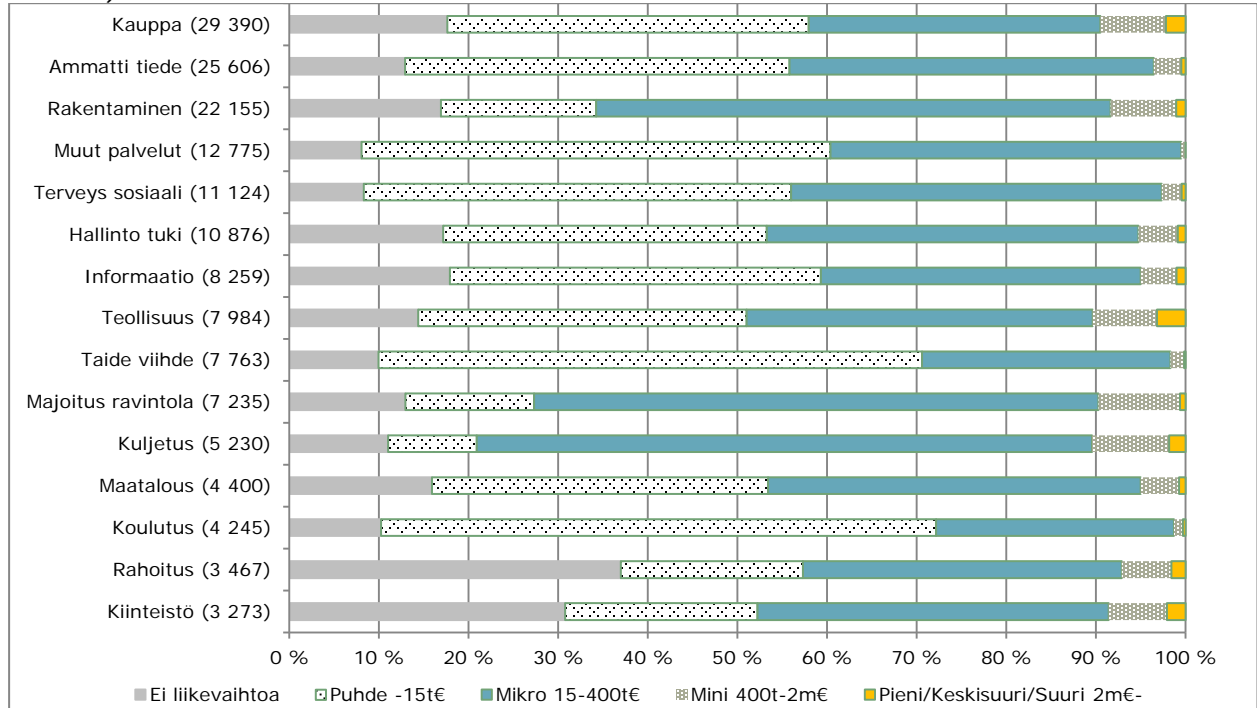
Uusien ulkomaisten yhteisöjen¹³ osuus kaikista ulkomaisten yhteisöjen liikevaihdosta, maksetuista palkoista, maksetuista veroista ja varoista oli uusia suomalaisia yrityksiä huomattavasti korkeampi. Tätä selittää se, että niillä oli suurempi osuus kaikista rekisteröidyistä maan ulkomaisista yrityksistä.

¹² Verohallinnon keräämät verot ja julkisoikeudelliset maksut.

¹³ Perustettu vuoden 2010 aikana tai jälkeen.

Kaaviossa 9 on tutkittu uusien yritysten toiminnan laajuutta liikevaihtoluokittain jaoteltuna toimialan mukaan.

Kaavio 9. Liikevaihto toimialoittain, suurimmat toimialat (Lähde: Verohallinto 2/2016)

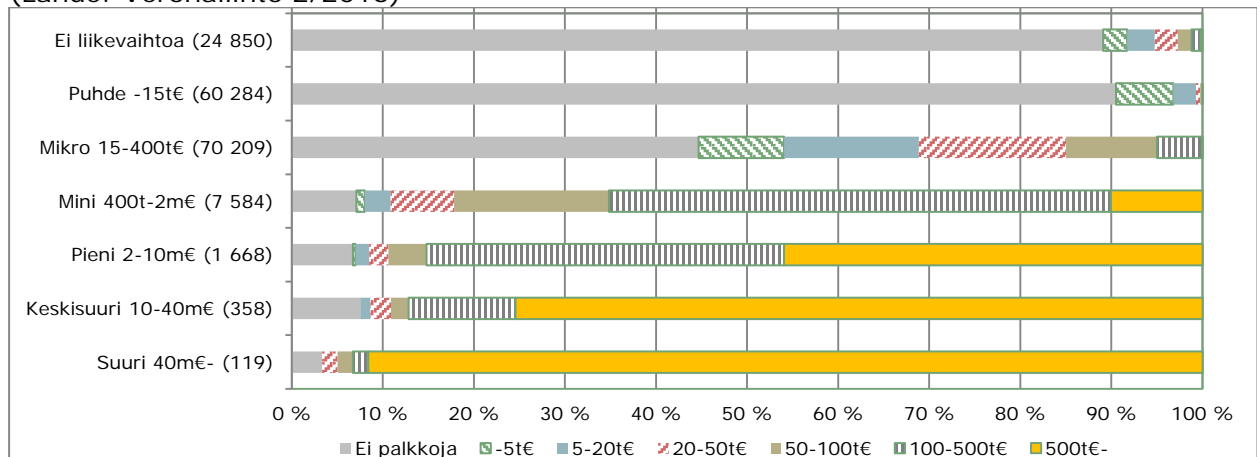

Yrityksen koko: luokiteltu vuosien 2010–2015 liikevaihtojen keskiarvon, kehityksen ja viimeisimmän arvon mukaan harkiten

Kaaviosta havaitaan lähes kaikilla toimialoilla, että puhdeyritysten osuus uusista yrityksistä on suuri. Taulukossa esitetyistä 15 toimialasta 10:ssä oli puhdeyritysten osuus yli 30 prosenttia. Puhde- ja mikroyrityksiä oli 79 prosenttia kohdejoukon yrityksistä.

Kaaviossa 10 on tutkittu kohdejoukon yritysten palkanmaksu- ja liikevaihtotietojen suhdetta.

Kaavio 10. Tilinpäätöksen liikevaihto ja vuosi-ilmoituksen palkat 2010-2014¹⁴ (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Luokitukset on määritetty yritysten vuosikeskiarvojen ja viimeisimmän arvon perusteella

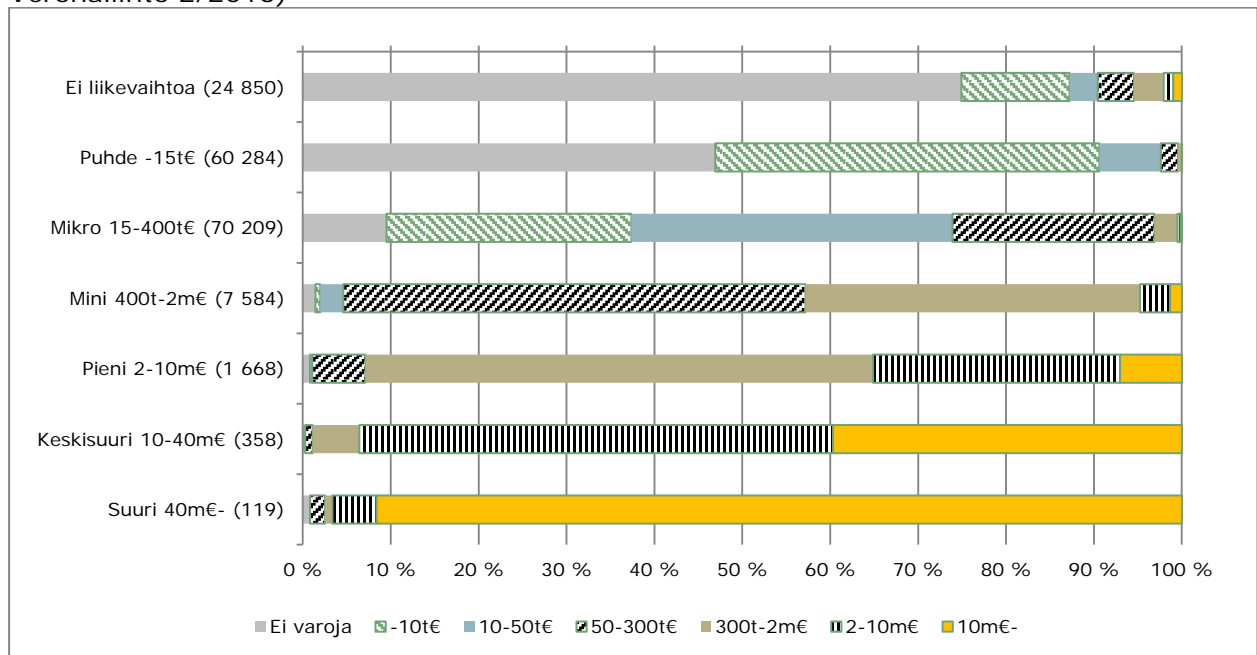
¹⁴ Kaavio 9 taulukkomuodossa liitteessä 2 (taulukko L2)

Suomalaiset uudet yritykset ovat pieniä. Yrityksistä 66 prosenttia ei maksanut palkkoja. Yrityksiä, joilla ei ollut liikevaihtotietoa, oli 24 850. Näistä ilman palkanmaksutietoa oli 89 prosenttia.

Kaavion 10 havainnoista puhdeyritysten liikevaihtoluokassa (alle 15 000 euroa) 90,5 prosentilla ei ollut annettu palkanmaksusta työnantajan vuosi-ilmoitusta. Havainto tarkoittaa, että luokan yrittäjät ovat yksinyrittäjiä, joita oli yli 50 000. Siirryttäessä mikroyritysten luokkaan annettujen työnantajailmoitusten osuus kasvoi jo noin 50 prosentin osuuteen yrityksistä. Miniyrityksissä työnantajan vuosi-ilmoituksen antavien osuus oli jo yli 90 prosenttia.

Kaaviossa 11 on tutkittu yritysten varallisuuden jakautumista liikevaihdon mukaan.

Kaavio 11. Varallisuuden jakautuminen liikevaihtoluokittain 2010–2014¹⁵ (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Luokitukset on määritetty yritysten vuosikeskiarvojen ja viimeisimmän arvon perusteella.

Uudet yritykset toimivat pienellä pääomalla. Uusista yrityksistä 62,2 prosentilla varat olivat alle 10 000 euroa. Puhdeyrityksistä 46,9 prosentilla (28 299) ei ollut varoja lainkaan ja 90,6 prosentilla (26 325) varat olivat alle 10 000 euroa. Puhdeyrityksistä 91,2 prosentilla (54 624) oli varoja alle 10 000 euroa.

5.2 TILINPÄÄTÖKSEN AVAINLUKUJA

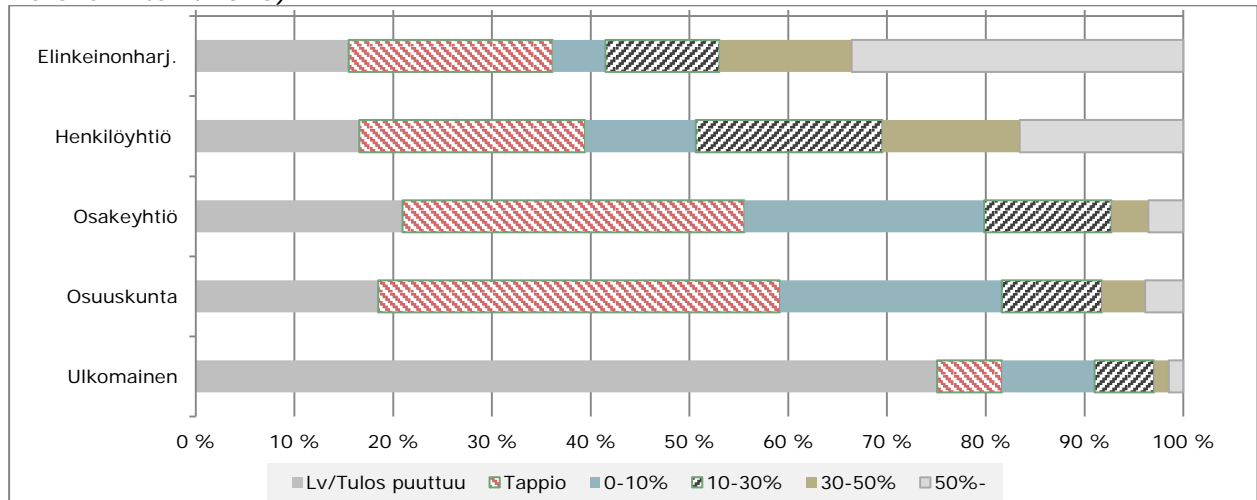
Yritysten tilinpäätöksistä on laskettu kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta kuvaavia tunnuslukuja.

KANNATTAVUUS

Kannattavuus on laskettu jakamalla elinkeinotoiminnan vuosittaisten tulosten keskiarvo liikevaihdon keskiarvolla. Tilastossa ovat mukana yritykset, joilla oli tarkasteluvälillä vähintään yksi liikevaihtotieto tai yksi tulostieto. Tappio luokitellaan vaikka liikevaihtoa ei olisi. Kaaviossa 12 on tutkittu uusien yritysten liiketoiminnan kannattavuutta oikeudellisen muodon mukaan jaoteltuna.

¹⁵ Kaavio 10 taulukkomuodossa liitteessä 2 (taulukko L3)

Kaavio 12. Kannattavuus 2010–2014 oikeudellisen muodon mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Elinkeinonharjoittajissa oli eniten yli 50 prosentin kannattavuuden saavuttavia. Elinkeinonharjoittajat poikkeavatkin muista yrityksistä siinä, että omaa työtään myyvien osuus on suurin. Elinkeinonharjoittajissa oli suurin suhteellinen osuus positiivisen tuloksen tekeviä yrityksiä ja osuuskunnissa pienin. Ulkomaisista yhtiöistä 75 prosentilta puuttuivat tilinpäätös- ja/tai liikevaihtotiedot. Korkeisiin kannattavuuslukuihin päästään pääosin liiketoiminnassa, jossa myydään yrittäjän omaa työtä. Taulukossa 14 on tarkasteltu kohdejoukon yritysten kannattavuutta oikeudellisissa muodoissa sekä verojäämäisten¹⁶ osuutta.

Taulukko 14. Kannattavuus 2010–2014 oikeudellisen muodon mukaan ja verojäämä 12/2015 (Lähde: Verohallinto 2/2016)

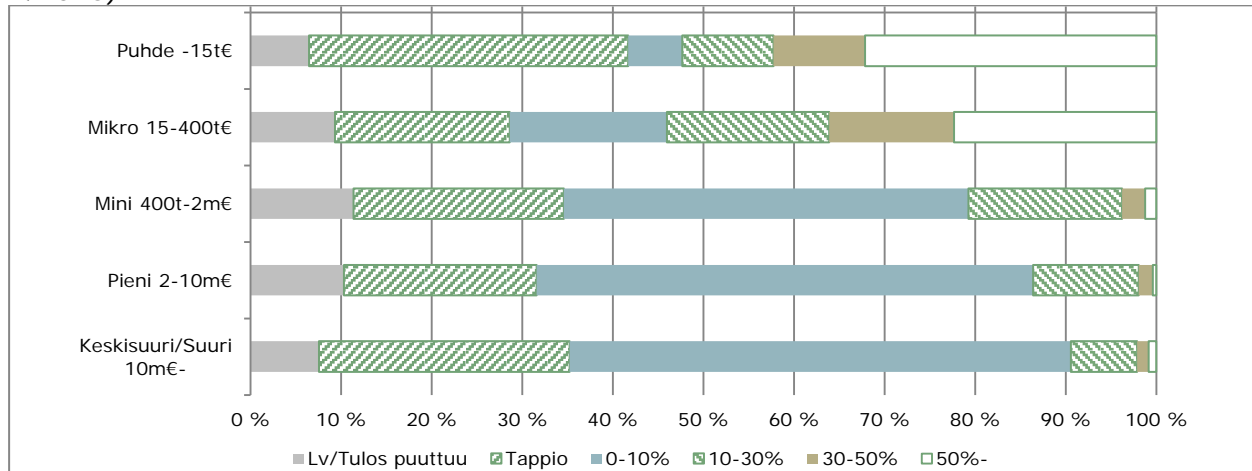
Uudet yritykset	Lv/tulos puuttuu	Tappio	0 - 10 %	10 - 30 %	30 - 50 %	50 - %
Elinkeinonharjoittaja	16 %	21 %	5 %	12 %	13 %	34 %
Henkilöyhtiö	17 %	23 %	11 %	19 %	14 %	17 %
Osakeyhtiö	21 %	35 %	24 %	13 %	4 %	4 %
Osuuskunta	18 %	41 %	22 %	10 %	4 %	4 %
Ulkomainen	75 %	7 %	9 %	6 %	2 %	1 %
Yhteensä	19 %	25 %	12 %	12 %	10 %	21 %
Verojäämäisiä luokassa	23 %	18 %	12 %	12 %	9 %	26 %
Verojäämä keskim. €	55 978	17 834	19 490	15 856	10 957	13 989
Vertailujoukko2014	3 %	28 %	19 %	17 %	12 %	21 %

Kannattavuus: tilikauden tulos/liikevaihto, vuosien keskimäärästä kaikille kohteille

Vertailujoukko: Suomalaiset yritykset, rekisteröidyt selvityksen yritys muodot vuonna 2014 (Verohallinto)

Uusista yrityksistä 25 prosenttia oli tappiollisia. Vastaava luku kaikista Suomen yrityksistä oli 28 prosenttia. Selvityksen kannalta merkittävän havainnon muodostavat ulkomaiset yritykset, joista 75 prosentilla ei ole tilinpäätöstietoja. Kaaviossa 13 on tutkittu uusien yritysten kannattavuuttaliikevaihtoluokittain.

¹⁶ Verojäämä tarkoittaa perimiskelpoista kokonaisverovelkaa.

Kaavio 13. Kannattavuus 2010–2014 liikevaihtoluokan mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Uusista puhdeyrityksistä noin 35 prosenttia oli tappiollisia, kun muissa liikevaihtoluokissa tappiollisten osuus vaihteli 20–25 prosentin välillä. Hallitseva kannattavuusluokka oli alle 10 prosentin tuloksella. Liikevaihdon kasvaessa laskee yli 10 prosentin kannattavuudella toimivien yritysten osuus.

VELKAANTUMISASTE

Velkaantumisaste on laskettu jakamalla vuosittaisten velkojen keskiarvo oman pääoman keskiarvolla (taulukko 15). Tilastossa ovat mukana yritykset, joilla oli tarkasteluvälillä ainakin yksi velkatieto tai yksi oman pääoman tieto. Negatiivinen oma pääoma luokitellaan, vaikka velkaa ei olisi ilmoitettu. Vertailuarvot kaikille yrityksille ovat vuoden 2014 lukuja.

Taulukko 15. Velkaantumisaste 2010–2014 oikeudellisen muodon mukaan ja verojäämä 2015/12 (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Uudet yritykset	Ei velkaa	0 - 50%	50% - 2x	2x-	Opo negat	Tieto puuttuu
Elinkeinonharjoittaja	8 %	15 %	7 %	5 %	12 %	54 %
Henkilöyhtiö	6 %	20 %	12 %	14 %	24 %	24 %
Osakeyhtiö	4 %	14 %	17 %	27 %	19 %	20 %
Osuuskunta	7 %	18 %	17 %	23 %	15 %	20 %
Ulkomainen	2 %	3 %	4 %	4 %	4 %	83 %
Yhteensä	6 %	15 %	10 %	13 %	15 %	41 %
Verojäämäisiä luokassa	3 %	9 %	9 %	13 %	23 %	43 %
Verojäämä keskim. €	20 055	19 940	6 985	12 989	18 220	8 272
Vertailujoukko 2014	8 %	26 %	15 %	15 %	16 %	20 %

Velkaantumisaste: velat/oma pääoma, vuosien keskimäärästä¹⁷

Ei velkaa: pääoma on, ei velkaa

50% - 2X: velkaa puolet omasta pääomasta - kaksi kertaa oman pääoman määrä

Ei tietoa: ei velka- eikä pääomatietoa

Opo negat: oma pääoma negatiivinen

Vertailujoukko 2014: rekisteröidyt selvityksen yritysmodot vuonna 2014 (Verohallinto)

Uusien yritysten jakauma eroaa erityisesti luokissa 0–50 prosenttia ja 50–200 prosenttia kaikkien yritysten jakaumasta. Uudet yritykset olivat velkaisempia kuin vertailujoukko. Syynä tähän on luonnollisesti se, etteivät uudet yritykset ole ehtineet kartuttaa omaa pääomaansa toiminnallaan.

¹⁷ Suhdeluvun arvot: 0–50 %; Hyvä, 50–200 %; Tyydyttävä, yli 200 % Heikko

Uusissa yrityksissä oli vähemmän matalan velkaantumisasteen yrityksiä kuin suomalaisissa yrityksissä keskimäärin. Negatiivisen oman pääoman yritysten osuus uusissa ja vertailujoukon yrityksissä oli lähes sama. Verojäämätieto oli suurin yrityksillä, joilta tilinpäätöstieto puuttuu tai joilla oli negatiivinen oma pääoma. Oman pääoman menettäneistä verojäämäisiä oli 23 prosenttia ja niistä, joilta tilinpäätöstieto puuttui, verojäämäisiä oli 43 prosenttia. Havaintona voidaan todeta, että liiketoiminnan tappiollisuus näkyy heikkona oman pääoman tilanteena ja verojäämänä. Ilmoituspuutteet korreloivat verojäämätietojen kanssa. Yrityksillä, joilla oli korkea velkaantumisaste, oli myös verojäämäisten osuus korkeampi kuin matalan velkaantumisasteen yrityksillä. Ulkomaisista yrityksistä 83 prosentilta puuttuivat tilinpäätöstiedot velkaantumisasteen määrittämiseksi.

MAKSUVALMIUS

Maksuvalmius on laskettu yrityksen rahoitusomaisuuden suhteena lyhytaikaisiin velkoihin. Maksuvalmius on sitä parempi, mitä suurempi on rahoitusomaisuuden määrä suhteessa lyhytaikaisiin velkoihin. Taulukossa 16 on tutkittu uusien yritysten maksuvalmiutta ja verojäämiä.

Taulukko 16. Maksuvalmius 2010–2014 oikeudellisen muodon mukaan ja verojäämä 12/2015 (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Uudet yritykset	< 50 %	50 - 100%	1 - 2x	2 - 5x	5x >	Tieto puuttuu
Elinkeinonharjoittaja	14 %	5 %	5 %	5 %	4 %	68 %
Henkilöyhtiö	16 %	12 %	13 %	13 %	13 %	33 %
Osakeyhtiö	15 %	15 %	19 %	13 %	8 %	30 %
Osuuskunta	8 %	10 %	18 %	13 %	12 %	39 %
Ulkomainen	2 %	2 %	3 %	2 %	2 %	88 %
Yhteensä	14 %	9 %	10 %	8 %	6 %	54 %
Verojäämäisiä luokassa	20 %	10 %	9 %	5 %	3 %	53 %
Verojäämä keskim. €	17 725	24 016	19 399	8 655	6 400	16 618
Vertailujoukko 2014	20 %	11 %	13 %	11 %	12 %	33 %

Maksuvalmius: rahoitusomaisuus/lyhytaikaiset velat, vuosien keskimäärästä¹⁸

Tieto puuttuu: rahoitusomaisuuden määrä ja/tai lyhytaikaiset velat puuttuvat

Vertailujoukko: rekisteröidyt selvityksen yritysmuodot vuonna 2014 (Verohallinto)

Erinomaisen maksuvalmiuden (<50%) yrityksiä oli uusissa yrityksissä 14 prosenttia, kun se vertailujoukossa oli 20 prosenttia. Hyvä maksuvalmius ja pieni verojäämä korreloivat keskenään. Jos yrityksellä on hyvä maksuvalmius, sen verovelat ovat yleensä pienet. Signaalin mahdollisesta harmaan talouden yrityksestä tai vakavista kirjanpidon luotettavuusongelmista antaa tilanne, jossa yrityksellä on tilinpäätöksen mukaan hyvä maksuvalmius, mutta kuitenkin merkittäviä verojäämiä.

Elinkeinonharjoittajien joukosta ja ulkomaisista yrityksistä ei luotettavaa määrittystä joukkojen maksuvalmiudesta voitu tehdä, koska 68 prosentilta elinkeinonharjoittajia ja 88 prosentilta ulkomaisia yrityksiä puuttuivat tiedot rahoitusomaisuuden ja/tai lyhytaikaisten velkojen määrästä.

¹⁸ Alle 50 %; Erinomainen, 50–100 %; Hyvä, 100–200 %; Tyydyttävä, 200–500%; Heikko

6 VELVOITTEIDEN HOITO JA TALOUDEN HÄIRIÖTIEDOT

Velvoitteidenhoidolla tarkoitetaan yritysten lakisääteisten ilmoitus- ja maksuvelvoitteiden hoitamista. Osiossa tarkastellaan ilmoitus- ja maksupuutteita Verohallinnolle sekä konkurssi- ja saneerausvaiheita.

6.1 ILMOITUSPUUTTEET JA ARVIOVEROTUS

Verotus on toimitettava arvioimalla, jos veroilmoitusta ei ole annettu tai sitä ei voida panna oikaistunakaan verotuksen perusteeksi. Verotus on toimitettava arvioimalla myös silloin, kun verovelvollisen ilmoittama tulo muiden samalla alalla ja vastaavasti samanlaatuisissa olosuhteissa toimivien verovelvollisten tuloon verrattuna on ilmeisesti liian vähäinen ja on syytä epäillä, että verovelvollinen salaa tulojaan. Yleisin syy arvioverotukseen on ilmoituslaininlyönti. Arvioverotukseen liittyy kohonnut harmaan talouden riski.

Arvioverotus on verolajikohtaista. Välittömässä verotuksessa arvioverotus kohdistuu verovuoteen ja oma-aloitteisissa veroissa verokauteen, joka on yleisimmin yksi kuukausi. Taulukossa 17 on tutkittu kohdejoukon arvioverotusta verolajeittain.

Taulukko 17. Arvioverotus: tulovero, arvonlisävero ja työnantajamaksut 2010–2014 oikeudellisen muodon ja yrittäjyysluokan mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Ilmoituspuutteet		Arvioverotettu ja osuus kohteista		Tulovero	Alv	Työnantaja	Kolme veroa	Verojäämä 12/15, osuus arviover.	
Oikeudellinen muoto	Elinkeinonharjoittaja	7 168	8 %	6 %	5 %	0,6 %	0,3 %	76 %	
	Henkilöyhtiö	797	10 %	8 %	6 %	2 %	1 %	66 %	
	Osakeyhtiö	5 808	10 %	8 %	6 %	3 %	2 %	86 %	
	Osuuskunta	51	5 %	4 %	2 %	0,8 %	0,3 %	75 %	
	Ulkomainen	1 233	25 %	14 %	13 %	8 %	3 %	78 %	
Yhteensä		15 057	9 %	7 %	6 %	2 %	1 %	80 %	
Yrittäjyysluokka	Ei alkanut		649	16 %	4 %	14 %		84 %	
	Elinkeinonharjoittaja	Yksinyrittäjä	6 193	7 %	6 %	4 %	0,5 %	0,3 %	74 %
		Yrittäjä	546	8 %	7 %	5 %	2 %	1,4 %	87 %
	Yritys	Yksinyrittäjä	1 920	17 %	14 %	11 %	4 %	3 %	86 %
		Ei palkkoja	2 226	13 %	9 %	7 %	4 %	2 %	78 %
		Yritys	3 523	9 %	7 %	5 %	3 %	2 %	84 %

Arvioverotettu: ainakin yksi verolaji arvioitu

Kolme veroa: kaikki verolajit arvioitu

Verojäämä 12/15: verojäämäisten osuus arvioiduista, jäämätieto 12/2015

Ulkomaisilla yhtiöillä on suhteessa eniten arvioverotustoimenpiteitä. Ulkomaisista yhtiöistä 25 prosenttia oli arvioverotettu, kun muissa vertailuyhtiöissä luku oli enintään 10 prosenttia. Arvioverotetuista ulkomaalaisista yhtiöistä 78 prosenttia oli verojäämäisiä. Arvioverotettu oli koko kohdejoukossa 15 057 (9 %). Osakeyhtiöistä 10 prosenttia oli arvioverotettu ja arvioverotetuista osakeyhtiöistä verojäämäisiä oli 86 prosenttia. Arvioverotuksella ja verojäämähavainnolla oli tilastollinen riippuvuus.

Tulovero oli verolajeista vaatinut eniten arvioverotustoimenpiteitä. Kaikki yritykset eivät olleet arvonlisäverovelvollisia tai työnantajia.

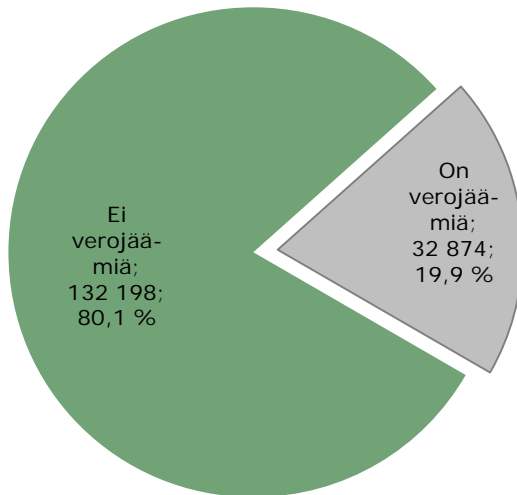
Yrittäjyysluokan perusteella tutkittuna arvioveroriski oli korkein yksin yrittävien yrityksillä. Näistä 17 prosentilla oli arvioverotus tuloverosta tai arvonlisäverosta. Yrittäjistä, jotka eivät rekisteritiedon mukaan olleet aloittaneet liiketoimintaa, oli 16 prosenttia arvioverotettuja. Arvioverotus kohdistui pääsääntöisesti arvonlisäveroon. Arvioverotetuista yrityksistä 80 prosenttia oli verojäämäisiä joulukuun 2015 tiedon perusteella.

6.2 MAKSUPUUTTEET

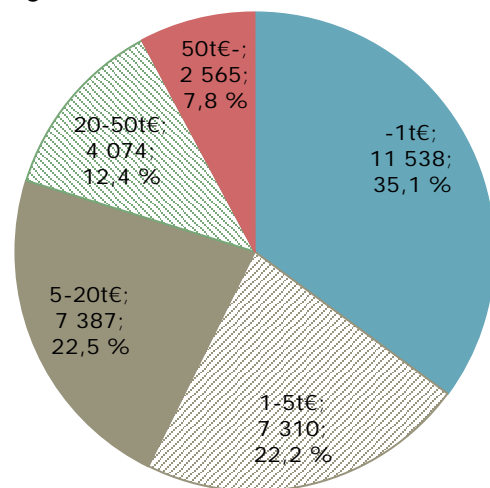
Verojäämä tarkoittaa perimiskelpoista kokonaisverovelkaa. Maksamaton vero ei näy verojäämänä silloin, kun muutoksenhakuviranomainen tai tuomioistuin on antanut verolle täytäntöönpanon kiellon tai keskeytyksen. Verojäämä sisältää myös verovelan viivästysseuraamukset, jotka on laskettu tietojen poimintaa edeltävään kuukauteen 20. päivään saakka. Verojäämä ei sisällä verotilin negatiivista saldoa. Kaaviossa 14 on esitetty verojäämäisten yritysten osuus ja verojäämäiset yritykset verojäämän suuruuden mukaan jaoteltuna.

Kaavio 14. Verojäämäiset yritykset joulukuussa 2015 (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Verojäämiä

Verojäämien suuruus

Verojäämiä oli 32 874 yrityksellä eli 19,9 prosentilla kohdejoukosta. Yli 5 000 euron verojäämä oli 42,7 prosentilla verojäämäisistä yrityksistä. Uudet yritykset olivat verojäämäisempiä kuin suomalaiset yritykset keskimäärin.¹⁹

VEROJÄÄMIEN MAKSAMINEN

Taulukossa 18 on tutkittu kohdejoukon yritysten maksupuutteita oikeudellisen muodon ja yrittäjyysluokan mukaan jaoteltuna. Verojäämän olemassaoloa tutkittiin jokaisen vuoden joulukuun tilanteen mukaan.

¹⁹ Suomalaisista yrityksistä oli verojäämäisiä 15 prosenttia. Harmaan talouden selvitysyksikön selvitys "2012_017 Verovelat"

Taulukko 18. Verojäämien suuruus joulukuussa 2015 oikeudellisen muodon ja yrittäjyyden mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Maksupuutteet		Verojäämää 12/15 ja osuus kohdeista		Vertailujoukko	-1t€	1-5t€	5-20t€	20-50t€	50t€-	Oli 10-14, maksettu 12/15		
Oikeudellinen muoto	Elinkeinonharjoittaja	17 993	19 %	17 %	8 115	4 024	3 521	1 611	722	14 063	15 %	
	Henkilöyhtiö	1 062	13 %	12 %	178	283	364	180	57	450	6 %	
	Osakeyhtiö	12 003	21 %	19 %	2 686	2 636	3 086	1 998	1 597	5 133	9 %	
	Osuuskunta	109	11 %	9 %	51	33	15	6	4	79	8 %	
	Ulkomainen	1 707	35 %	36 %	508	334	401	279	185	491	10 %	
Yhteensä		32 874	20 %	18 %	11 538	7 310	7 387	4 074	2 565	20 216	12 %	
Yrittäjyyden luokka	Ei alkanut		1 055	27 %		466	147	314	102	26	207	5 %
	Elinkeinonharjoittaja	Yksinyrittäjä	15 308	18 %		7 366	3 379	2 767	1 280	516	12 750	15 %
		Yrittäjä	2 112	32 %		546	554	568	256	188	1 146	18 %
	Yritys	Yksinyrittäjä	2 644	23 %		577	652	733	472	210	818	7 %
		Ei palkkoja	2 959	17 %		804	715	711	472	257	1 366	8 %
		Yritys	8 796	22 %		1 779	1 863	2 294	1 492	1 368	3 929	10 %

Vertailujoukko: selvityksen yritysmuotojen verojäämä 12/2015

Uudet yritykset eivät juurikaan poikenneet vertailujoukosta oikeudellisten muotojen suhteen verojäämäisten määrässä. Kolmannes aloittaneista yrityksistä oli ollut verojäämäisiä toimintansa jossakin vaiheessa. Verojäämähavainto oli vuosien 2010–2014 aikana 53 090 yrityksellä, joista kolmannes (20 216) oli maksanut verojäämänsä pois vuoden 2015 loppuun mennessä. Verojäämää oli edelleen 32 874 kohdejoukon yrityksellä joulukuussa 2015.

Kohdejoukon ulkomaisista yhteisöistä 35 prosenttia oli verojäämäisiä, kun uusien yritysten koko kohdejoukon osuus oli 20 prosenttia. Kohdejoukon verojäämäisistä yrityksistä 35,1 prosentilla oli verojäämän määrä alle tuhat euroa, alle viisi tuhatta euroa verojäämäisten yritysten osuus oli 22,2 prosenttia ja yli 20 000 euroa verojäämää oli 20,2 prosentilla.

Yrittäjyyden luokan perusteella verojäämäisten yritysten lukumäärästä oli yksinyrittäviä elinkeinonharjoittajia 46,5 prosenttia. Kokonaisuudessaan verojäämäisiä yksinyrittäviä (elinkeinonharjoittaja ja yritys) oli 17 952 (54,6 %).

Taulukossa 19 on tutkittu verojäämäisten ja verojäämän maksaneiden yritysten osuutta toiminnan aloittamisvuoden mukaan jaoteltuna.

Ei alkaneiden verojäämät tulevat pääosin arvioista tai ovat elinkeinonharjoittajien muita kuin elinkeinotoiminnan verojäämiä.

Taulukko 19. Voimassa olevat ja maksetut verojäämät joulukuussa 2015, osuus kohdeista aloittamisvuoden mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

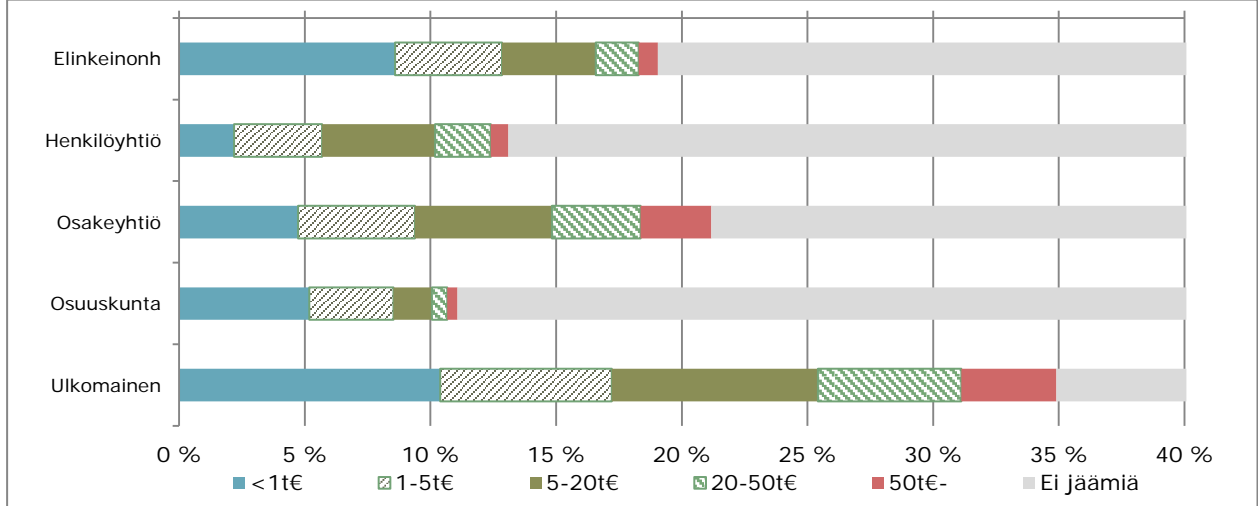
Aloittamisvuosi	Verojäämä 12/15	2010–2014, maksettu 12/15
2010	23 %	17 %
2011	22 %	15 %
2012	21 %	13 %
2013	19 %	10 %
2014	15 %	7 %
Yhteensä	20 %	12 %

Vuonna 2010 aloittaneista yrityksistä 40 prosentilla oli verojäämähavainto toimintansa aikana. Joulukuussa 2015 verojäämäisiä oli vuonna 2010 aloittaneista 23 prosenttia ja verojäämänsä oli maksanut 17 prosenttia. Vuonna 2011 aloittaneista vastaava havainto oli

37 prosentilla ja 2014 aloittaneista 22 prosentilla. Havaintojen määrä on suoraan ajasta riippuvainen ja verojäämahavaintojen osuus joukossa laskee yrityksen iän laskettua.

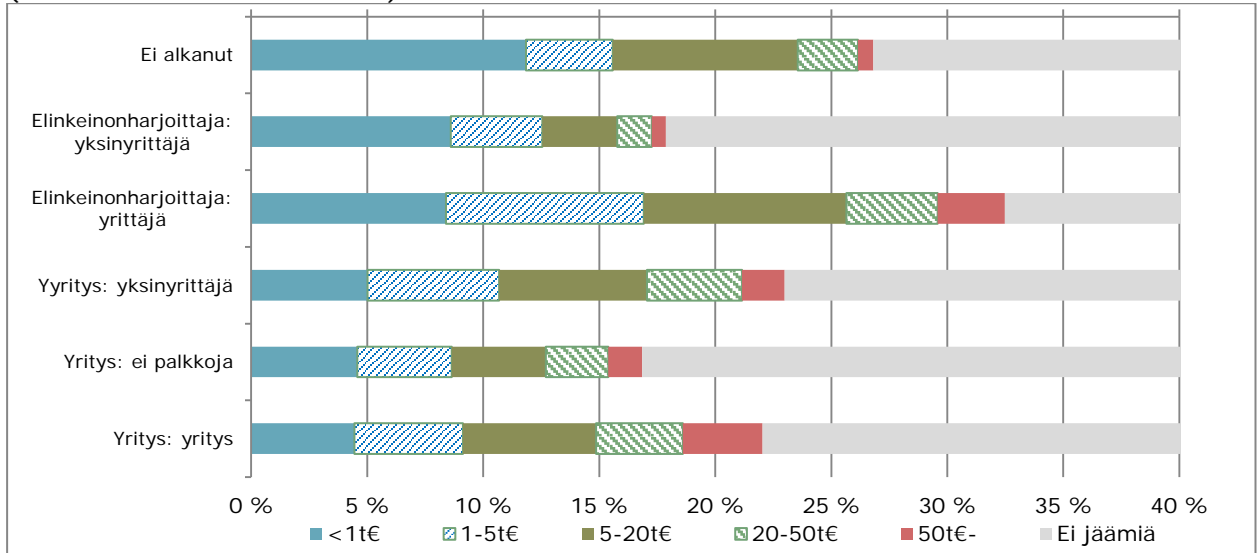
Kaaviossa 15 on tutkittu verojäämien jakaumaa oikeudellisten muotojen mukaan.

Kaavio 15. Verojäämien suuruus joulukuussa 2015 oikeudellisen muodon mukaan
(Lähde: Verohallinto 2/2016)

Kaikista verojäämäisistä kohdejoukon yrityksistä 57,3 prosentilla verojäämän määrä oli alle 5 000 euroa. Oikeudellisten muotojen välillä oli jakaumassa huomattavia eroja. Yli 5 000 euroa verojäämäisiä oli suhteellisesti eniten henkilöyhtiöissä ja osakeyhtiöissä. Yli 20 000 euroa verojäämäisiä yrityksiä on eniten osakeyhtiöissä ja ulkomaisissa yrityksissä. Kaaviossa 16 on tutkittu verojäämien jakaumaa yrittäjyysluokittain. Kuten voi olettaa, mitä suurempaa yritystoimintaa oli, sitä suuremmat olivat verojäämät.

Kaavio 16. Verojäämien suuruus joulukuussa 2015 yrittäjyysluokan mukaan
(Lähde: Verohallinto 2/2016)

Alle tuhannen euron verojäämä oli yleisin yksinyrittävillä henkilöillä ja niillä, jotka eivät olleet aloittaneet toimintaansa. Molemmissa osuus verojäämäisistä oli yli 40 prosenttia. Yli 5 000 euron verojäämät olivat yleisimpiä yrityksillä (58,6 %) ja yksinyrittävien yrityksillä (53,5 %).

JATKAVAT JA LOPETTANEET

Selvityksessä tutkittiin kohdejoukon yritysten verojäämien kohdentumista lopettaneisiin ja jatkaviin yrityksiin (taulukko 20).

Taulukko 20. Lopettaneiden ja jatkavien yritysten verojäämien vertailu vuoden 2015 lopussa: verojäämäisten osuus ja keskimääräinen verojäämä (Lähde: Verohallinto 2/2016)

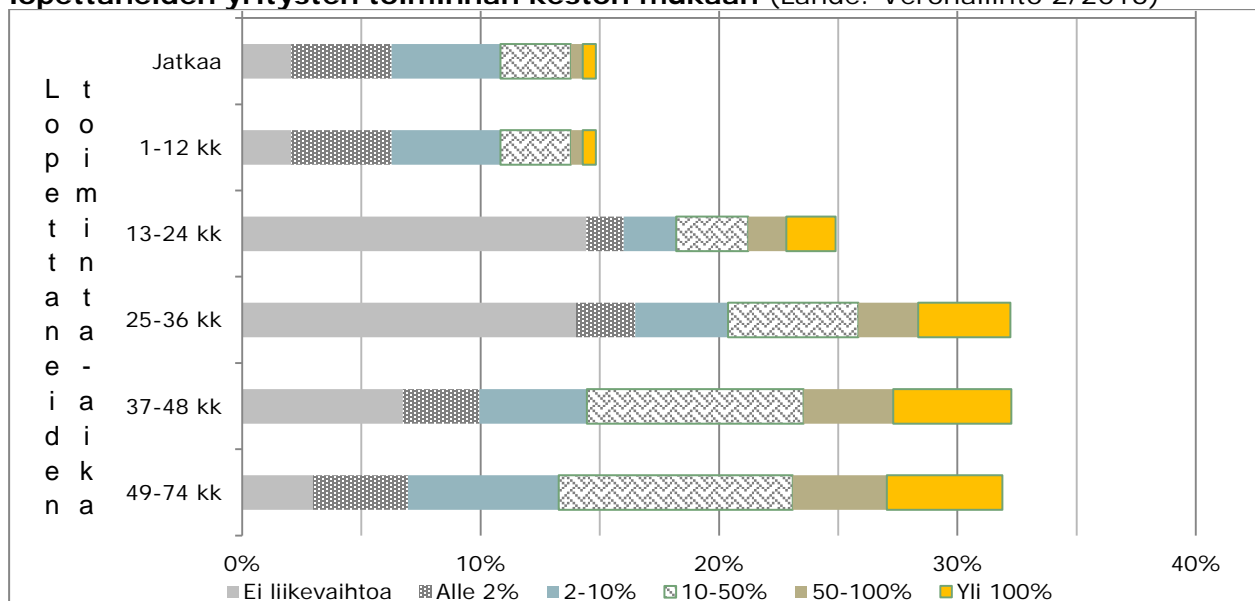
Oikeudellinen muoto	Jatkaa		Lopettanut	
	Verojäämäisiä	Keskim. €	Verojäämäisiä	Keskim. €
Elinkeinonharjoittaja	16 %	5 350	25 %	13 854
Henkilöyhtiö	9 %	9 683	20 %	19 435
Osakeyhtiö	14 %	10 876	46 %	45 821
Osuuskunta	9 %	3 755	18 %	15 908
Ulkomainen	21 %	21 111	49 %	29 340
Yhteensä	15 %	8 132	30 %	26 040

Toimintansa lopettaneista 54 777 yrityksestä 30 prosenttia oli verojäämäisiä ja verojäämän keskiarvo oli 26 040 euroa. Oikeudellisten muotojen keskimääräisen verojäämän määrän välillä oli suuria eroja. Osakeyhtiöillä verojäämän keskiarvo oli 45 821 euroa, kun se elinkeinonharjoittajilla oli 13 854 euroa ja henkilöyhtiöillä 19 435 euroa. Verojäämän määrä liiketoiminnan lopettamisen yhteydessä korostuu osakeyhtiöissä ja ulkomaisissa yhteisöissä. Lopettaneista osakeyhtiöistä 46 prosenttia oli verojäämäisiä ja ulkomaisista yhteisöistä 49 prosenttia. Vastaavat luvut olivat elinkeinonharjoittajilla 25 prosenttia ja henkilöyhtiöillä 20 prosenttia.

Toimintaansa jatkavista yrityksistä vain 15 prosenttia oli verojäämäisiä ja verojäämän keskiarvo oli 8 132 euroa. Jatkavista yrityksistä verojäämäisimpiä olivat ulkomaiset yhteisöt. Ulkomaisista yhteisöistä 21 prosenttia oli verojäämäisiä ja verojäämän keskiarvo oli 21 111 euroa. Jatkavista osakeyhtiöistä verojäämäisiä oli 14 prosenttia ja verojäämän keskiarvo oli 10 876 euroa.

Kaaviossa 17 on tutkittu verojäämän osuutta yritysten liikevaihdosta ja liiketoiminnan kestoja. Kaaviolla on kuvattu toimintansa jatkavien verojäämäisten yritysten verojäämän suhde liikevaihtoon ja toimintansa lopettaneiden yritysten liiketoiminnan kesto, verojäämän kertyminen ja verojäämän suhde liikevaihtoon.

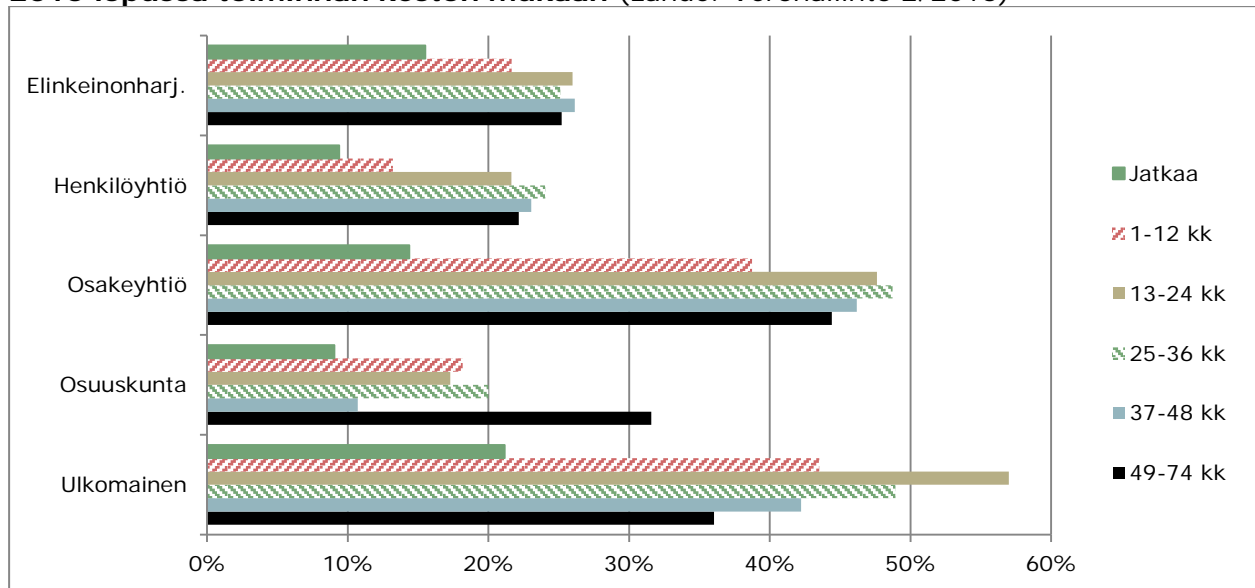
Kaavio 17. Verojäämän osuus liikevaihdosta toimintansa jatkavien ja lopettaneiden yritysten toiminnan keston mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Toimintaansa jatkavilla yrityksillä verojäämäisten osuus oli noin 15 prosenttia. Jakauma vastaa kaikkien Suomen verojäämäisten yritysten jakaumaa²⁰. Verojäämäisten osuus ei kasvanut, kun toiminta-aika ennen lopettamista ylitti kaksi vuotta. Alle kaksi vuotta toimineissa oli poikkeuksellisen paljon verojäämäisiä, joilla ei ollut liikevaihtotietoa. Havainto johtuu osin siitä, että yritykset eivät ole antaneet tilinpäätöstään tai tilikausi ei ollut vielä päättynyt. Selvityksessä havaitun perusteella yrityksen verojäämän määrä ja suhde liikevaihtoon ennakoivat hyvin yrityksen elinkaariennustetta.

Kaaviossa 18 on kuvattu toimintaansa jatkavista ja toimintansa lopettaneista verojäämäisten osuutta.

Kaavio 18. Lopettaneiden ja jatkavien yritysten verojäämäisten osuudet vuoden 2015 lopussa toiminnan keston mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Toimintaansa jatkavien osuus verojäämäisissä on huomattavasti alhaisempi, kuin toimintansa lopettaneiden. Havainto osoittaa verojäämän ja toiminnan loppumisen tilastollisen riippuvuuden.

Toimintansa lopettaneissa yrityksissä verojäämäisten osuus on riippuvainen elinkaaren pituudesta. Jo alle 12 kuukauden jälkeen toiminnan lopettaneista yrityksistä kaikissa eri oikeudellisissa muodoissa oli verojäämäisten osuus suurempi kuin toimintaansa jatkavissa.

Ulkomaisissa yrityksissä verojäämäisten osuus oli suurin 24 toimintakuukauden jälkeen ja laski jyrkästi toiminta-ajan pidentyessä. Havainto antaa viitteitä kertakäyttöyritysten käytöstä, koska yritysten iän kasvaessa verojäämäisten yritysten osuus laski.

6.3 TALOUDEN HÄIRIÖTIETOJA

Yrityksen ja sen vastuuhenkilöiden maksukyvyttömyyttä koskevat tiedot eivät suoraan indikoivat harmaata taloutta, mutta esimerkiksi vastuuhenkilöiden konkurssitiedot ovat merkittäviä yritysten luotettavuutta arvioitaessa. Maksukyvyttömyysmenettelyiden, kuten konkurssin ja yrityssaneerauksen, taustalta voi joissain tilanteissa löytyä harmaata taloutta ja talousrikollisuutta.

Taulukossa 21 on tutkittu kohdejoukon yritysten konkurssivaiheita vuoden 2015 loppuun mennessä oikeudellisen muodon mukaan ja yrittäjyysluokittain.

²⁰ Harmaa talouden selvitysyksikön selvitys "2012_017 Verovelka"

Taulukko 21. Konkurssivaiheita vuoden 2015 loppuun mennessä oikeudellisen muodon ja yrittäjyyssluokan mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Konkurssivaiheita		Lkm	Osuus	Vertailujoukko	Verojäämä ja keskim. €		Rvp-osuus	Verrokki	
Oikeudellinen muoto	Elinkeinonharjoittaja	260	0,3 %	0,5 %	97 %	61 350	65 %	74 %	
	Henkilöyhtiö	82	1,0 %	2,7 %	93 %	40 447	72 %	73 %	
	Osakeyhtiö	2 073	3,7 %	3,3 %	95 %	75 093	59 %	61 %	
	Osuuskunta	8	0,8 %	0,6 %	75 %	32 167	63 %	69 %	
	Ulkomainen	6	0,1 %	0,2 %	100 %	214 874	50 %	72 %	
Yhteensä		2 429	1,5 %	1,4 %	95 %	72 696	60 %	64 %	
Yrittäjyyssluokka	Ei alkanut		9	0,2 %		67 %	36 082	78 %	-
	Elinkeinonharjoittaja	Yksinyrittäjä	126	0,1 %		98 %	48 932	74 %	-
		Yrittäjä	131	2,0 %		97 %	73 632	56 %	-
	Yritys	Yksinyrittäjä	151	1,3 %		95 %	46 062	74 %	-
		Ei palkkoja	192	1,1 %		86 %	55 972	75 %	-
		Yritys	1 820	4,6 %		96 %	78 200	56 %	-

Organisaatioiden, joilla on konkurssivaiheita, lukumäärät ja osuudet luokittain.

Verojäämä: verojäämäisten osuus konkurssiyryksistä ja keskimääräinen jäämä

Rvp-osuus: konkurssi menettely rauennut varojen puutteessa. Konkurssia ei ole saatettu loppuun, kun menettelylle ei ole ollut maksajaa. Taulukossa osuus konkurssiyryksistä

Vertailujoukko: selvityksen yritys muodot vuosina 2010–2015 (Verohallinto)

Oikeudellisista muodoista konkurssiriski oli korkein osakeyhtiöillä sekä lukumääräisesti että suhteellisella osuudella arvioituna. Konkurssivaiheita oli 2 429 yrityksellä, joista 2 073 kohdistui osakeyhtiöihin. Konkurssiin ajautuneista yrityksistä 95 prosenttia oli verojäämäisiä. Verojäämän keskiarvoon vaikutti yrityksen oikeudellinen muoto. Konkurssimenettely raukesi 60 prosentissa tapauksia varojen puutteeseen. Suhteellisesti eniten varojen puutteeseen rauenneita konkurssseja oli henkilöyhtiöissä.

Verojäämät ja konkurssiriski kulkevat käsi kädessä. Konkurssiin ajautuneista yksinyrittävistä elinkeinonharjoittajista 98 prosentilla oli verojäämiä ja elinkeinonharjoittajayrittäjillä 97 prosentilla oli verojäämiä. Elinkeinonharjoittajilla yrittäjästatuksella toimivilla oli verojäämien keskiarvo 25 000 euroa korkeampi kuin yksinyrittäjillä.

Yrittäjyyssluokan vaikutusta tutkittaessa havaitaan, että konkurssiriski on suurin yrityksillä²¹ (4,6 %), joilla on palkanmaksua. Konkurssi raukesi varojen puutteeseen 78 prosentissa tapauksia yrityksillä, jotka eivät olleet aloittaneet reksiterimerkintöjen mukaan liiketoimintaansa.

7 UUSIEN YRITYSTEN TAUSTA

Selvityksessä tutkittiin uusien yritysten organisaatiohenkilöiden taustaa. Yritykset jaettiin niihin, joilla on uudet taustahenkilöt, ja niihin, joiden taustahenkilöillä on

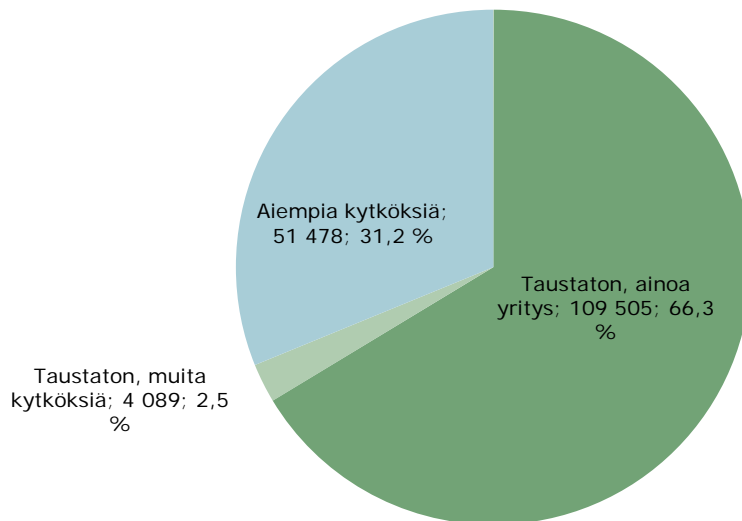
²¹ Yrittäjyyssluokitus tarkoittaa yritys muodossa harjoitettua liiketoimintaa, jossa on maksettuja työntekijöiden palkkoja yli 15 000 euroa vuodessa ja yritys on rekisteröitynyt säännölliseksi työnantajaksi.

organisaatiohenkilöhistoriaa. Uuden yrityksen tausta määriteltiin sen organisaatiohenkilöiden aiempien kytköksiä avulla. Jos niitä ei ollut, yritys oli uusi myös sikäli, ettei henkilöillä ollut rekisteritietojen perusteella aiempaa roolia yrityselämässä. Omistustietojen osalta henkilöiden luokittelu ei kuitenkaan ole kattavaa: tiedoissa ei välttämättä ole henkilötunnusta tai omistettua osuutta. Lisäksi yritysten tai perhesuhteiden kautta ketjuuntuvaa vaikutusvaltaa ei ole selvillä. Taustaisten osuus on siis vähimmäisarvio.

Yrityksen katsottiin olevan aito uusi yritys eli taustatta, jos sen organisaatiohenkilöillä ei ollut aiemmin organisaatiohenkilöasemaa missään yrityksessä, joka oli täyttänyt selvityksen kohdemäärittelyn oikeudellisista muodoista (elinkeinonharjoittaja, henkilöyhtiö, osakeyhtiö, osuuskunta tai ulkomainen yhtiö) sekä verotuksen rekisterimerkinnöistä (ennakkoperintärekisteri, säännöllinen työnantaja tai liiketoiminnasta arvonnisäverovelvollinen) ennen vuotta 2010.

Kaaviossa 19 on tutkittu kohdejoukon jakautumista aidosti uusiin yrityksiin (organisaatiohenkilöillä ei ole aiempia tai muita yrityskytöksiä) ja yrityksiin, joiden organisaatiohenkilöillä on aiempia yrityskytöksiä.

Kaavio 19. Yritysten tausta (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Kaikkiaan 66,3 prosentissa uusia yrityksiä taustahenkilöt olivat ensikertalaisia. Uusien yritysten vastuuhenkilöillä oli aiempia kytköksiä 31,2 prosentilla yrityksistä. Ilman varsinaista aikaisempaa yrittäjä- tai vastuuasemataustaa olevaa henkilöä oli 2,5 prosenttia yrityksistä. Näiden yritysten vastuuhenkilöillä oli kuitenkin havaittavissa muita kytköksiä, kuten perhe, omistus, tilintarkastus tai yrityksen perustaminen.

Taulukossa 22 on kuvattu yritystaustaa oikeudellisen muodon mukaan ja yrittäjyysluokittain.

Taulukko 22. Yritysten tausta oikeudellisen muodon ja yrittäjyyden luokan mukaan
(Lähde: Verohallinto 2/2016)

Tausta		Lkm	Taustaton, ainoa yritys	Taustaton, muita kytköksiä	Aiempia kytköksiä	
Oikeudellinen muoto	Elinkeinonharjoittaja	94 429	89 %	2 %	9 %	
	Henkilöyhtiö	8 102	53 %	4 %	43 %	
	Osakeyhtiö	56 666	29 %	4 %	68 %	
	Osuuskunta	984	27 %	5 %	69 %	
	Ulkomainen	4 891	96 %	1 %	4 %	
Yhteensä		165 072	66 %	2 %	31 %	
Yrittäjyys- luokka	Ei alkanut	3 934	86 %	1 %	13 %	
	Elinkeinon- harjoittaja	Yksinyrittäjä	85 651	89 %	2 %	9 %
		Yrittäjä	6 502	82 %	3 %	16 %
	Yritys	Yksinyrittäjä	11 503	42 %	5 %	53 %
		Ei palkkoja	17 561	37 %	3 %	60 %
		Yritys	39 921	32 %	4 %	64 %

Taustaton, muita kytköksiä: yrityksen organisaatiohenkilöllä muita organisaatiohenkilöasemia vuosina 2010–2014

Kohdejoukon osakeyhtiöissä oli kahdessa tapauksessa kolmesta henkilöitä, joilla oli tai oli ollut aiempia organisaatiohenkilösuhteita. Toiminimellä aloittaneet yrittäjät taas näyttivät alkavan ensimmäisen yritystoimensa yhdeksässä tapauksessa kymmenestä.

Puolet yksinyrittäjistä oli ollut jo aiemmin organisaatiohenkilöitä. Osakeyhtiöitä oli taustalla 80 prosentilla, elinkeinonharjoittamista 31 prosentilla, henkilöyhtiö 11 prosentilla ja lisäksi muutama osuuskunta ja ulkomainen yhtiö. Osuuksien summa ylittää sata prosenttia, koska useammassa eri oikeusmuodossa oli aiemmin ollut mukana 25 prosenttia organisaatiohenkilöistä.

Yrittäjyyden luokkien taustan tilastointia eli siirrytäänkö tiettyyn yrittäjyyteen tyypillisesti jostain muusta yrittäjyydestä, ei ole selvitetty. Eri yhdistelmiä on lukuisia ja jo kohteiden sekä näitä edeltäneiden yrittämismallien luokitus ei ole yksiselkoista.

Taulukossa 23 on tutkittu organisaatiohenkilöiden aiempaa yritystaustaa toimialan mukaan.

Taulukko 23. Yritysten tausta toimialoittain (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Elink. harj.	Osake-yhtiö	Lkm	Toimiala	Taustaton		Taustaa	Yrityksen varat t€
				Ainoa	Muitakin		
17 %	1 %	166	00 Tuntematon ¹⁾	95 %		5 %	5 688
89 %	8 %	12 775	94-96 Muut palvelut	88 %	1 %	10 %	12
65 %	27 %	37	97-99 Muut	84 %		16 %	27
79 %	18 %	11 124	86-88 Terveys sosiaali	81 %	2 %	17 %	107
76 %	18 %	7 763	90-93 Taide viihde	77 %	2 %	21 %	61
73 %	22 %	4 245	85 Koulutus	76 %	2 %	22 %	112
68 %	25 %	4 400	01-03 Maatalous	73 %	2 %	24 %	197
58 %	33 %	29 390	45-47 Kauppa	69 %	2 %	29 %	350
58 %	26 %	38	84 Julkinen	68 %	3 %	29 %	22 992
47 %	38 %	22 155	41-43 Rakentaminen	67 %	3 %	31 %	195
57 %	32 %	10 876	77-82 Hallinto tuki	66 %	2 %	31 %	232
51 %	39 %	7 984	10-33 Teollisuus	62 %	2 %	36 %	1 080
55 %	39 %	25 606	69-75 Ammatti tiede	60 %	3 %	36 %	1 589
45 %	42 %	7 235	55-56 Majoitus ravintola	58 %	3 %	39 %	135
41 %	53 %	8 259	58-63 Informaatio	54 %	3 %	43 %	1 604
40 %	48 %	5 230	49-53 Kuljetus	50 %	4 %	46 %	531
31 %	57 %	255	05-09 Kaivostoiminta	45 %	2 %	53 %	7 183
26 %	66 %	3 467	64-66 Rahoitus	39 %	4 %	58 %	12 458
19 %	75 %	3 273	68 Kiinteistö	28 %	3 %	69 %	4 423
18 %	43 %	437	36-39 Ympäristö ²⁾	27 %	3 %	70 %	1 427
2 %	91 %	357	35 Energia	14 %	2 %	84 %	22 403
57 %	34 %	165 072	Yhteensä	66 %	2 %	31 %	1 034

Tausta: yrityksen organisaatiohenkilöllä oli organisaatiohenkilösuhteita ennen vuotta 2010

Taustaton: uusi yritys henkilön taustatarkastelun perusteella

Muitakin: taustaton yritys, mutta sen organisaatiohenkilö on organisaatiohenkilönä myös muussa yrityksessä 2010–2014

Varat: vuosien 2010–2015 varat keskimäärin yritystä kohti

¹⁾ ulkomaisia 80 %

²⁾ osuuskuntia 35 %

Yllä olevassa taulukossa korostuvat pääomaa vaativat toimialat, kuten energia, rahoitus ja kaivostoiminta, joissa yritysten organisaatiohenkilöt ovat selkeästi kokeneempia ja omaavat aiempaa yritystaustaa. Palvelualan yritysten organisaatiohenkilöillä on harvemmin aiempaa taustaa ja yritystoimintaan sitoutuneiden varojen määrä on pienempi.

Toimialat, joilla oli suuri osuus elinkeinonharjoittajia, oli myös suuri osuus yrityksiä ilman organisaatiohenkilöiden aiempaa taustaa. Tuntemattomista toimialoista oli yrityksistä 80 prosenttia ulkomaisia, ympäristöalan yrityksistä 35 prosenttia osuuskuntia.

7.1 VEROJÄÄMÄT TAUSTAN MUKAAN

Taulukossa 24 on tutkittu kohdejoukon yritysten verojäämän jakautumista oikeudellisen muodon, yrittäjyyden luokan ja yrittäjyyden taustan mukaan. Lisäksi on tutkittu, mikä edellä esitetyistä kolmesta tekijästä korreloi verojäämän määrän kanssa.

Taulukko 24. Verojäämäisyys vuoden 2015 lopussa oikeudellisen muodon ja taustan mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Verojäämä 12/2015		Taustattomien verojäämät				Taustaisten verojäämät		
		Ainoa		Muitakin		Osuus	Keskim €	
		Osuus	Keskim €	Osuus	Keskim €			
Oikeudellinen muoto	Elinkeinoharjoittaja	18 %	9 191	22 %	10 896	27 %	12 437	
	Henkilöyhtiö	13 %	16 113	12 %	13 780	14 %	13 541	
	Osakeyhtiö	22 %	25 518	21 %	32 128	21 %	27 705	
	Osuuskunta	13 %	3 582	18 %	14 890	10 %	9 498	
	Ulkomainen	35 %	26 784	29 %	68 555	30 %	20 036	
Yhteensä		19 %	13 471	21 %	23 357	21 %	23 620	
Yrittäjyyssluokka	Ei alkanut	27 %	8 993	37 %	18 530	25 %	10 140	
	Elinkeinoharjoittaja	Yksinyrittäjä	17 %	8 058	21 %	8 512	26 %	11 561
		Yrittäjä	32 %	17 20	31 %	18 734	35 %	17 485
	Yritys	Yksinyrittäjä	21 %	25 014	22 %	14 241	24 %	17 778
		Ei palkkoja	22 %	27 006	12 %	15 995	14 %	20 556
		Yritys	22 %	26 229	22 %	42 358	22 %	30 991

Aikaisempi yritystoiminta lisää verojäämän määrää. Yrittäjän taustalla ei ole vaikutusta verojäämäisten osuuteen, mutta verojäämän suuruuteen kylläkin. Verojäämäisillä yrityksillä, joiden organisaatiohenkilöillä ei ollut aiempaa yritystaustaa, oli verojäämän keskiarvo 13 471 euroa. Vastaavasti aiempaa yritystaustaa omaavien organisaatiohenkilöiden uusilla yrityksillä verojäämän keskiarvo oli 23 648 euroa. Yhtenä verojäämän suurempaa keskiarvoa selittävänä tekijänä saattaa olla yritystaustaisten laajempi liiketoiminta.

Taulukossa 25 on tutkittu kohdejoukon yritysten verojäämän määrää organisaatiohenkilön yritystaustan mukaan.

Taulukko 25. Verojäämäisyys vuoden 2015 lopussa toimialan ja taustan mukaan
(Lähde: Verohallinto 2/2016)

Verojäämäisiä	Verojäämä 12/2015	Taustattomien verojäämät				Taustaisten verojäämät	
		Ainoa		Muitakin		Osuus	Keskim €
		Osuus	Keskim €	Osuus	Keskim €		
39 %	00 Tuntematon	39 %	23 523			22 %	24 771
33 %	41-43 Rakentaminen	33 %	22 446	33 %	34 210	31 %	33 723
30 %	55-56 Majoitus ravintola	31 %	12 302	32 %	16 257	27 %	21 670
25 %	77-82 Hallinto tuki	25 %	15 081	28 %	93 671	26 %	35 176
23 %	49-53 Kuljetus	24 %	15 929	23 %	21 947	21 %	27 165
20 %	45-47 Kauppa	18 %	13 618	19 %	14 366	24 %	23 500
19 %	10-33 Teollisuus	17 %	16 740	15 %	13 010	21 %	23 305
18 %	01-03 Maatalous	18 %	8 288	17 %	9 482	18 %	13 607
17 %	94-96 Muut palvelut	17 %	6 637	22 %	11 998	22 %	13 342
16 %	05-09 Kaivostoiminta	18 %	10 530	0 %		15 %	19 215
16 %	36-39 Ympäristö	31 %	14 985	0 %		11 %	22 692
16 %	68 Kiinteistö	18 %	11 029	22 %	6 554	15 %	17 572
16 %	97-99 Muut	10 %	3 363			50 %	4 187
15 %	58-63 Informaatio	14 %	6 744	17 %	3 646	17 %	15 602
15 %	69-75 Ammatti tiede	14 %	8 637	16 %	7 953	18 %	17 584
15 %	90-93 Taide viihde	14 %	5 263	21 %	3 441	20 %	13 412
13 %	85 Koulutus	12 %	5 210	20 %	4 497	16 %	12 261
12 %	64-66 Rahoitus	12 %	6 859	10 %	9 857	12 %	23 518
11 %	84 Julkinen	12 %	5 966	0 %		9 %	95
11 %	86-88 Terveys sosiaali	11 %	4 123	9 %	4 385	14 %	7 740
6 %	35 Energia	10 %	7 261	0 %		5 %	6 451
20 %	Yhteensä	19 %	13 473	21 %	23 357	21 %	23 621

Suurin osuus verojäämäisiä oli ryhmässä, jonka toimiala oli tuntematon. Tässä ryhmässä 80 prosenttia yrityksistä oli ulkomaalaisia. Taulukon 26 havaintona oli, että taustattomien vastuuhenkilöiden yritykset eivät olleet niin verojäämäisiä kuin taustaisten. Taustattomien verojäämän keskiarvo kaikissa yrityksissä oli 13 473 euroa ja taustaisilla 23 621 euroa.

Taulukossa 26 on tutkittu organisaatiohenkilön taustan vaikutusta yrityksen verojäämään vuoden 2015 lopussa yhtiömuodon ja yrittäjyyden mukaan.

Taulukko 26. Organisaatiohenkilön taustan vaikutus yrityksen verojäämään vuoden 2015 lopussa oikeudellisen muodon ja yrittäjyyden luokan mukaan (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Lkm	Kohteella taustayhtiötä		Verojäämäinen kohde		Verojäämätön kohde			
			Taustayhtiöllä verojäämä					
			Osuus	Keskim €	Osuus	Keskim €		
8 871	Oikeudellinen muoto	Elinkeinonharjoittaja		6 %	101 920	2 %	84 078	
3 473		Henkilöyhtiö		34 %	70 411	13 %	47 032	
38 286		Osakeyhtiö		48 %	1 707 118	28 %	1 049 639	
676		Osuuskunta		27 %	102 361	27 %	115 343	
172		Ulkomainen		2 %	103 485	2 %	182 740	
51 478	Yhteensä		22 %	1 365 410	11 %	878 597		
504	Yrittäjyyden luokka	Ei alkanut		9 %	3 357 996	5 %	2 116 735	
7 787		Elinkeinonharjoittaja	Yksinyrittäjä		6 %	103 891	2 %	84 457
1 024			Yrittäjä		8 %	86 115	4 %	85 763
6 064		Yritys	Yksinyrittäjä		43 %	2 152 955	18 %	1 565 613
10 501			Ei palkkoja		37 %	1 756 526	27 %	866 965
25 598			Yritys		45 %	1 338 890	26 %	865 194

Kohde, jolla taustaa, on yritys, jonka vastuuhenkilöllä on aikaisempaa liiketoimintaa.

Taustayhtiöllä verojäämä: osuus kohteista, joiden taustayrityksillä verojäämä, ja kunkin yrityksen taustayritysten verojäämien summan keskiarvo luokittain.

Elinkeinonharjoittajilla oli harvoin taustayhtiötä, joilla oli verojäämää, ja osakeyhtiöillä oli usein. Jos taustayhtiöllä oli verojäämää, oli myös yhtiöllä verojäämä useammin kuin verojäämättömän taustayhtiön yhtiöllä.

7.2 ORGANISAATIOHENKILÖT

Organisaatiohenkilön määräysvalta yrityksessä perustuu joko suoraan omistajuuteen tai sellaiseen päätösvallan käyttöön, joka voidaan rinnastaa tosiasialliseen omistajavaltaan.

Harmaan talouden selvitysyksikön selvitysten perusteella taustahenkilöiden aiemmat häiriöt vaikuttavat heidän muuhunkin yritystoimintaansa negatiivisesti. Selvityksistä on ilmennyt, että vastuuhenkilöt tuovat usein omien laiminlyöntiensä riskit yrityksen liiketoimintaan. Lähipiirin verovelka ja konkurssit nostavat huomattavasti sidosyritysten riskiä verovelkaantua ja joutua konkurssimenettelyyn eli velat seuraavat yrittäjää.

Taulukossa 27 on tutkittu organisaatiohenkilöiden asemaa omistuksen, vastuuaseman ja omistuksen sekä vastuuaseman suhteen. Tähän tietoon on yhdistetty organisaatiohenkilön ja yrityksen verojäämät. Näin on saatu selvitettyä, miten organisaatiosuhteiden lukumäärä vaikuttaa verojäämään.

Taulukko 27. Organisaatiohenkilöiden ja näiden yritysten verojäämäisyys (Lähde: Verohallinto 2/2016)

			Henkilöt lkm ja jakauma		Henkilöllä verojäämiä		Henkilön yrityksellä verojäämiä		
					Osuus	keskim €	Osuus	keskim €	
Uusi organisaatio- henkilö	Yksi yritys	Vastuu ja omistus	21 083	11 %	11 %	2 282	17 %	20 491	
		Vastuu	77 370	39 %	17 %	7 871	18 %	13 065	
		Omistus	5 846	3 %	9 %	7 035	19 %	21 332	
		Yhteensä	104 299	53 %	15 %	6 998	18 %	14 946	
	Useampi yritys	Kahdessa org.henkilönä	7 679	4 %	22 %	8 034	35 %	30 986	
		Useammassa org.henkilönä	999	1 %	25 %	9 159	47 %	56 353	
		Muissakin kaudella	12 887	7 %	16 %	6 261	19 %	30 382	
		Yhteensä	21 565	11 %	19 %	7 188	26 %	32 849	
	Aiemmin org.henkilönä			71 481	36 %	21 %	11 670	19 %	34 183
	YHTEENSÄ			197 345	100 %	18 %	9 009	19 %	24 484

Uusi, muissakin kaudella: ei organisaatiohenkilönä ennen vuotta 2010, mutta on vuosina 2010–2014 aloittanut myös muissa, kuin selvityksen uusissa yrityksissä

Yrityksellä verojäämä: osuus henkilöitä, joiden yrityksillä verojäämä, ja kunkin henkilön yritysten verojäämien summan keskiarvo luokittain

Suurimmalla osalla organisaatiohenkilöitä vain yksi yritys yhteys. Uusien yritysten organisaatiohenkilöitä oli 197 345. Yhdessä yrityksessä organisaatiohenkilönä oli 104 299 ja useammassa yrityksessä 21 565. Aikaisemmin organisaatiohenkilöasemassa olleita, mutta ei nyt aktiivisessa asemassa olevia, oli 71 481.

Selvityksen perusteella löytyi lähes sata organisaatiohenkilöä, joilla oli jo joulukuussa 2010 verojäämää yli 100 000 euroa. Samanaikaisesti heidän aiemmilla yhtiöillä oli verojäämää myös yhteensä yli 100 000 euroa. Lisäksi selvityksessä löytyi lähes 3 000 henkilöä, joilla oli aiempien yritysten verojäämä yli 100 000 euroa ja henkilökohtainen verojäämä oli alle 100 000 euroa.

Organisaatiohenkilön yritysytteyksien lukumäärä lisää verojäämän riskiä yrityksellä. Organisaatiohenkilöt, jotka ovat kahdessa tai useammassa yrityksessä vastuuasemassa, ovat keskiarvolla mitattuna verojäämäisempiä ja heidän yrityksensä verojäämän keskiarvo on suurempi kuin organisaatiohenkilöillä, joilla on vain yksi yritys yhteys.

8 YHTEENVETO

Kohdejoukko

Suomessa perustettiin vuosina 2010–2014 kaikkiaan 271 602 yritystä, joista muodostettiin 165 072 yrityksen kohdejoukko. Perustettujen yritysten vuosittainen määrä on ollut laskeva. Selvityksen kohdejoukkoon kuuluviksi määriteltiin ne elinkeinonharjoittajat tai juridiset yritysmuodot, jotka olivat rekisteröityneenä joko ennakoperintä-, alv- tai työnantajarekisteriin.

Yleisin uusien yritysten oikeudellinen muoto oli elinkeinonharjoittaja, joita kohdejoukon yrityksistä oli 57,2 prosenttia. Kohdejoukon yrityksistä ennakoperintärekisterissä oli 94,6 prosenttia, mutta ulkomaisista yrityksistä vain 43 prosenttia. Uudet yritykset olivat pieniä. Kohdejoukon uusista yrityksistä 66 prosenttia ei maksanut palkkoja ja liikevaihto oli alle 400 000 euroa 94 prosentilla yrityksistä.

Elinkaari

Ulkomaiset yhtiöt poikkesivat muista oikeudellisista muodoista rekisteröintivuoden ja toiminnan aloittamisvuoden välillä. Suomalaisilla yrityksillä toiminta rekisteröinnin jälkeen käynnistettiin varsin kattavasti. Elinkeinonharjoittajilla, henkilöyhtiöillä ja osakeyhtiöillä rekisteröintivuonna aloittaneiden osuus vaihteli 82–88 prosentin välillä (keskiarvo 85 %). Ulkomaisilla yrityksillä toiminta alkoi rekisteröintivuonna 66 prosentilla.

Ulkomaisilla yrityksillä oli lyhyt elinkaari ja korkea toiminnan lopettamisriski. Ulkomaisista vuonna 2014 aloittaneista yrityksistä toimintansa lopetti 25 prosenttia jo vuoden 2015 loppuun mennessä ja vuonna 2010 aloittaneista 67 prosenttia. Vuonna 2014 aloittaneista elinkeinonharjoittajista toimintansa lopetti 19 prosenttia vuoden 2015 loppuun mennessä ja 2010 aloittaneista 54 prosenttia oli lopettanut toimintansa.

Kaikista tarkastelujaksona 2010–2014 aloittaneista kohdejoukon ulkomaisista yrityksistä 50 prosenttia oli lopettanut toimintansa vuoden 2015 loppuun mennessä, kun koko kohdejoukon yrityksistä 33,2 prosentilla (54 777) toiminta oli lakannut vuoden 2015 loppuun mennessä. Toiminta lakkasi 2010–2014 aloittaneista kohdejoukon elinkeinonharjoittajista 39,3 prosentilla, henkilöyhtiöistä 34,4 prosentilla ja osakeyhtiöistä 21,6 prosentilla vuoden 2015 loppuun mennessä.

Tutkittaessa toiminnan lakkaamisen yhteydessä yritysten toiminnan häiriöiden määrää ja osuutta havaittiin, että ulkomaisista yrityksistä 46 prosenttia oli poistettu ennakoperintärekisteristä verotukseen liittyvien laiminlyönnin vuoksi. Suomalaisilla osakeyhtiöillä vastaava luku oli 34 prosenttia.

Yksinyrittäjät

Vailla palkattua työvoimaa toimivien yritysten määrä näyttäisi hieman nousevan. Vuosina 2010–2014 aloittaneista uusista yrityksistä oli yksinyrittäjien perustamia 58,9 prosenttia. Elinkeinonharjoittajista 92,9 prosenttia oli yksinyrittäjiä. Näistä 53 prosentilla liikevaihto oli alle 15 000 euroa eli yritystoiminta oli puhdeyritystoimintaa. Yrityksellä (muu kuin elinkeinonharjoittaja) aloittaneista yksinyrittäjien osuus oli 7,0 prosenttia.

Uusista yrityksistä 114 715 (69,5 %) oli sellaisia, jotka työllistivät vain yrittäjän ja/tai yrityksen organisaatiohenkilöt eikä palkkoja maksettu ulkopuoliselle.

Yksinyrittävien yrityksissä korvaus yrittäjälle tehdystä työstä nostettiin yrittäjälle muuna kuin palkkana. Yksinyrittäjien palkkatulokehitys on ollut laskeva vuodesta 2009 vuoteen 2011.

Organisaatiohenkilöiden vaikutus

Uusien yritysten organisaatiohenkilöistä 66,3 prosenttia oli ensikertalaisia ja 31,2 prosentilla oli aikaisempaa organisaatiohenkilötaustaa. Yleisimmin ensikertalainen organisaatiohenkilö

aloitti yritystoimintansa elinkeinonharjoittajana. Uusista elinkeinonharjoittajista 89 prosenttia oli organisaatiohenkilöinä ensikertalaisia. Osakeyhtiöissä vastaava luku oli 29 prosenttia.

Organisaatiohenkilön yritysytteyksien määrällä ja verojäämän määrällä oli havaittavissa tilastollinen yhteys. Organisaatiohenkilöt, jotka olivat kahdessa tai useammassa yrityksessä vastuuasemassa, olivat keskiarvolla mitattuna verojäämäisempiä ja heidän yrityksensä verojäämän keskiarvo oli suurempi kuin organisaatiohenkilöillä, joilla oli vain yksi yritysytteys.

Ulkomaiset yritykset

Ulkomaisilla yrityksillä oli merkittävästi korkeampi riski häiriöihin kuin suomalaisilla. Kohdejoukkoon kuului 4 891 ulkomaista yritystä, joista puolet lopetti toimintansa tarkastelujakson aikana ja vuonna 2010 aloittaneista kaksi kolmasosaa. Tilinpäätöstiedot puuttuivat tai olivat puutteelliset 88 prosentilla ulkomaisista yrityksistä. Verojäämäisten osuus toimintaansa jatkavilla oli 21 prosenttia, kun se keskiarvona kaikista uusista yrityksistä oli 15 prosenttia. Toimintansa lopettaneista ulkomaisista yrityksistä verojäämäisiä oli 49 prosenttia.

Ulkomaissa yrityksissä oli havaittavissa puutteita ja laiminlyöntejä ilmoitus- ja rekisteröintivelvollisuuden ja maksuvelvollisuuksien täyttämässä läpi koko selvityksen. Ulkomaisista yrityksistä 51 prosentilla ei ollut Verohallinnon järjestelmässä maksettuja palkkoja. Suomalaisilla osakeyhtiöillä vastaava luku oli 20 prosenttia.

Ulkomaisten yritysten elinkaaren ja verojäämäkäyttämisen perusteella oli pääteltävissä viitteitä kertakäyttöyritysten käytöstä.

Verojäämät ja harmaan talouden riskit

Kolmannes uusista yrityksistä oli ollut tarkastelujakson aikana verojäämäinen. Kohdejoukon yrityksistä 19,2 prosenttia oli verojäämäisiä ja näistä 57,3 prosentilla verojäämän määrä oli alle 5 000 euroa. Yli 5 000 euroa verojäämäisiä oli suhteellisesti eniten henkilöyhtiöissä ja osakeyhtiöissä. Verojäämän keskiarvo oli suurin osakeyhtiöillä ja ulkomaisilla yrityksillä. Pienin verojäämän keskiarvo oli elinkeinonharjoittajilla, joiden liiketoimintakin oli pientä. Toiminnan lopettamisella ja verojäämien määrällä oli tilastollinen yhteys aineistossa.

Uusilla yrityksillä, joilla liikevaihto tai tulostieto puuttuu, oli huomattavasti muita korkeampi verojäämäriski.

Ulkomaisissa yrityksissä verojäämäisten osuus oli suurin 24 toimintakuukauden jälkeen. Havainto antaa viitteitä kertakäyttöyritysten käytöstä, koska yritysten iän kasvaessa verojäämäisten yritysten osuus laski.

Selvityksen perusteella löytyi lähes 3 000 organisaatiohenkilöä, joilla oli jo joulukuussa 2010 henkilökohtaista verojäämää ja samanaikaisesti heidän aiemmilla yhtiöillään oli verojäämää yhteensä yli 100 000 euroa.

SELITTEET

Liite 1

OIKEUDELLINEN MUOTO

Luokiteltava tieto: Verohallinnon käyttämä oikeudellinen muoto, poimintahetken tieto

Luokittelu:

Elinkeinonharjoittaja: Luonnollinen henkilö, joka on elinkeinonharjoittaja

Henkilöyhtiö: Avoin yhtiö, Kommandiittiyhtiö

Osakeyhtiö: Osakeyhtiö

Muu yhtiö: Asunto-osakeyhtiö, Laivanisännistöyhtiö, Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö, Muu kiinteistöosakeyhtiö

Yhdistys: Aatteellinen yhdistys, Erityislainsäädäntöön perustuva yhdistys, Keskinäinen (vahinko)vakuutusyhdistys, Metsänhoitoyhdistys, Osuuspankki, Osuuskunta, Vakuutuskassa, Työttömyyskassa, Muu taloudellinen yhdistys, Muu yhdistys

Säätiö: Säätiölain mukainen säätiö, Säästöpankki, Säädekirjalla perustettu eläkesäätiö, Työeläkekassa, Hypoteekkiyhdistys, Muu säätiö

Julkisyhteisö: Valtio ja sen laitokset, Kunta, Kuntayhtymä, Ahvenanmaan maakunta ja sen virastot, Ev.lut. kirkko, Ortodoksinen kirkko, Rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta, Ylioppilaskunta tai osakunta, Erillishallinnollinen valtion laitos, Muu julkisoikeudellinen oikeushenkilö

VH rekisteröintiyksikkö = Verohallinnon rekisteröintiyksikkö: Yhteisetuudet (esim. kalastuskunta), Verotusyhtymä, Muu yhteisvastuullinen pidätysvelvollinen, Kotimainen tai ulkomainen kuolinpesä, Konkurssipesä, Yhteismetsä, Elinkeinoyhtymä, Muu verotuksen yksikkö

Liikelaitos: Valtion liikelaitos, Kunnallinen liikelaitos, Kuntainliiton liikelaitos, Ahvenanmaan liikelaitos

Ulkomainen: Ulkomainen yhteisö, Ulkomaisen yhteisön sivuliike Suomessa

Luokittelematon: Muut oikeudelliset muodot, jotka eivät kuulu mihinkään edellisistä luokista ja ne, joilta oikeudellinen muoto tieto puuttuu

TOIMIALALUOKITUS

Luokittelu perustuu Tilastokeskuksen ylläpitämään TOL 2008 toimialaluokitukseen.

Pääluokat:
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous (01-03)

01 Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut

02 Metsätalous ja puunkorjuu

03 Kalastus ja vesiviljely

B Kaivostoiminta ja louhinta (05-09)

05 Kivihiihen ja ruskohiihen kaivu

06 Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto

- 07 Metallimalmien louhinta
- 08 Muu kaivostoiminta ja louhinta
- 09 Kaivostoimintaa palveleva toiminta

C Teollisuus (10-33)

- 10 Elintarvikkeiden valmistus
- 11 Juomien valmistus
- 12 Tupakkatuotteiden valmistus
- 13 Tekstiilien valmistus
- 14 Vaatteiden valmistus
- 15 Nahan ja nahkatuotteiden valmistus
- 16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja ponnattutuotteiden valmistus
- 17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus
- 18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen
- 19 Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus
- 20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus
- 21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus
- 22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus
- 23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus
- 24 Metallien jalostus
- 25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)
- 26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus
- 27 Sähkölaitteiden valmistus
- 28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus
- 29 Moottorijoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus
- 30 Muiden kulkuneuvojen valmistus
- 31 Huonekalujen valmistus
- 32 Muu valmistus
- 33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus

D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta (35)

- 35 Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta

E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito (36-39)

- 36 Veden otto, puhdistus ja jakelu
- 37 Viemäri- ja jätevesihuolto
- 38 Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys
- 39 Maaperän ja vesistöjen kunnostus ja muut ympäristönhuoltopalvelut

F Rakentaminen (41-43)

- 41 Talonrakentaminen
- 42 Maa- ja vesirakentaminen
- 43 Erikoistunut rakennustoiminta

G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus (45-47)

- 45 Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus
- 46 Tukku- ja vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)
- 47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)

H Kuljetus ja varastointi (49-53)

- 49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus
- 50 Vesiliikenne
- 51 Ilmaliikenne
- 52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta
- 53 Posti- ja kuriiritoiminta

I Majoitus- ja ravitsemistoiminta (55-56)

- 55 Majoitus
- 56 Ravitsemistoiminta

J Informaatio ja viestintä (58-63)

- 58 Kustannustoiminta
- 59 Elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen
- 60 Radio- ja televisiotoiminta
- 61 Televiestintä
- 62 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta
- 63 Tietopalvelutoiminta

K Rahoitus- ja vakuutustoiminta (64-66)

- 64 Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta)
- 65 Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta (pl. pakollinen sosiaalivakuutus)
- 66 Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta

L Kiinteistöalan toiminta (68)

- 68 Kiinteistöalan toiminta

M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (69-75)

- 69 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut
- 70 Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi
- 71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi
- 72 Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen
- 73 Mainostoiminta ja markkinatutkimus
- 74 Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle
- 75 Eläinlääkintäpalvelut

N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta (77-82)

- 77 Vuokraus- ja leasingtoiminta
- 78 Työllistämistoiminta
- 79 Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta; varausspalvelut
- 80 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut
- 81 Kiinteistön- ja maisemanhoito

82 Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle

O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus (84)

84 Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus

P Koulutus (85)

85 Koulutus

Q Terveys- ja sosiaalipalvelut (86-88)

86 Terveyspalvelut

87 Sosiaalihuollon laitospalvelut

88 Sosiaalihuollon avopalvelut

R Taiteet, viihde ja virkistys (90-93)

90 Kulttuuri- ja viihdetoiminta

91 Kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta

92 Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut

93 Urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut

S Muu palvelutoiminta (94-96)

94 Järjestöjen toiminta

95 Tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus

96 Muut henkilökohtaiset palvelut

T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön (97-98)

97 Kotitalouksien toiminta kotitaloustyöntekijöiden työnantajina

98 Kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön

U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta (99)

99 Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta

X Toimiala tuntematon 0

00 Toimiala tuntematon

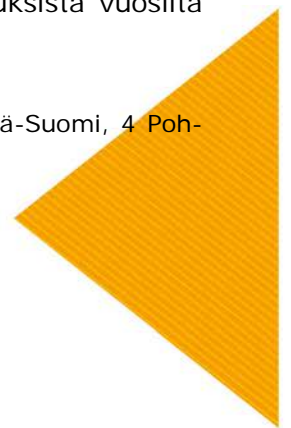
ALUE

Suuraluejako

Suuralueet: 1 Uusimaa, 2 Muu Etelä-Suomi, 3 Länsi-Suomi, 4 Itä-Suomi, 5 Pohjois-Suomi, 6 Ahvenanmaa, 7 Ulkomaat, 8 Vanha kunta

Suuralueuokitus on yhdistetty Tilastokeskuksen käyttämistä suuralueuokituksista vuosilta 2011 ja 2015.

Tilastokeskuksen vuoden 2011 suuralueuokitus: 1 Etelä-Suomi, 2 Länsi-Suomi, 3 Itä-Suomi, 4 Pohjois-Suomi, 5 Ahvenanmaa – Åland

Tilastokeskuksen vuoden 2015 suuralueluokitus: 1 Helsinki-Uusimaa, 2 Etelä-Suomi, 3 Länsi-Suomi, 4 Pohjois- ja Itä-Suomi, 5 Ahvenanmaa - Åland

Suuralueiden maakunnat

1 Uusimaa: Uusimaa

2 Muu Etelä-Suomi: Etelä-Karjala, Kanta-Häme, Kymenlaakso, Päijät-Häme, Varsinais-Suomi

3 Länsi-Suomi: Etelä-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Pirkanmaa, Pohjanmaa, Satakunta

4 Itä-Suomi: Etelä-Savo, Kainuu, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo

5 Pohjois-Suomi: Keski-Pohjanmaa, Lappi, Pohjois-Pohjanmaa

6 Ahvenanmaa: Ahvenanmaa

ERITTELYT

Liite 2

Taulukko L1. Ennakkoperintärekisteröinnin päättymisen syyt oikeudellisen muodon mukaan (lähde: Verohallinto 2/2016)

Ennakkoperintärekisteröinnin päättymissy	Elinkeinonharj	Henkilöyhtiö	Osakeyhtiö	Osuuskunta	Ulkomainen	Yhteensä
Ei tulonhankkimistoimintaa	3 857	168	2 148	32	180	6 385
Toiminta lopetettu	24 234	1 866	3 412	86	322	29 920
Jäämäeriä	1 192	89	502	1	36	1 820
Alv-maksut laiminlyöty	356	48	259	1	21	685
Ta-maksut laiminlyöty	4	3	14		1	22
Ennakkoverot/lopullinen vero laiminlyöty	6	1	1		1	9
Muiden verojen maksut laiminlyöty	10	2	18		8	38
Vuosi-ilmoitus laiminlyöty	54	8	114		37	213
Veroilmoitus laiminlyöty	1 893	71	1 368	18	251	3 601
Muut ilmoitusvelvollisuudet laiminlyöty	805	104	502	5	451	1 867
Kirjanpito/muistiinpanovelvollisuus laiminlyöty	52	10	27		43	132
Rekisteröidyn aiemmat laiminlyönnit	69	13	253		3	338
Yhteisöä johtavan aiemmat laiminlyönnit	25	62	686	2	47	822
Konkurssi	73	22	953	4	7	1 059
Rikosilmoitus tehty	1					1
Muu olennainen laiminlyönti	620	33	416	4	215	1 288
Oma ilmoitus	589	46	334	14	98	1 081
Palkkatuloa	30				2	32
Sulautuminen	25	4	360		2	391
Maksusuunnitelma rauennut	1					1
Ulkomaalaisen määräaikainen enpere-kausi	7				10	17
Jäämäkarsinta	11					11
Ei elinkeinotoiminnan tuloa/tappiota	1					1
Maatalouden varallisuus	3					3
Yhteensä	33 918	2 550	11 367	167	1 735	49 737

Taulukko L2. Toiminnan laajuus: kohteiden tilinpäätöksen liikevaihto ja vuosilmoituksen palkat 2010 - 2014 (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Kohteet	Ei palkkoja	< 5t€	5-20t€	20-50t€	50-100t€	100-500t€	500t€ >	Yhteensä
Ei liikevaihtoa	22 145	655	754	626	375	247	48	24 850
Puhde -15t€	54 577	3 793	1 487	295	88	40	4	60 284
Mikro 15-400t€	31 385	6 580	10 375	11 353	7 027	3 445	44	70 209
Mini 400t-2m€	539	70	215	528	1 291	4 180	761	7 584
Pieni 2-10m€	112	5	25	35	70	655	766	1 668
Keskisuuri 10-40m€	27		4	8	7	42	270	358
Suuri 40m€-	4			2	2	2	109	119
Yhteensä	108 789	11 103	12 860	12 847	8 860	8 611	2 002	165 072

Taulukko L3. Toiminnan laajuus: kohteiden tilinpäätöksen liikevaihto ja varat 2010 - 2014 (Lähde: Verohallinto 2/2016)

Liikevaihto / varat	Ei varoja	-10t€	10-50t€	50-300t€	300t-2m€	2-10m€	10m€-	Yhteensä
Ei liikevaihtoa	18 622	3 054	804	1 016	844	270	240	24 850
Puhde -15t€	28 299	26 325	4 220	1 198	203	32	7	60 284
Mikro 15-400t€	6 689	19 548	25 647	16 133	1 849	260	83	70 209
Mini 400t-2m€	109	42	199	3 987	2 888	258	101	7 584
Pien 2-10m€	14	1	3	101	963	469	117	1 668
Keskisuuri 10-40m€			1	3	19	193	142	358
Suuri 40m€-	1			2	1	6	109	119
Yhteensä	53 734	48 970	30 874	22 440	6 767	1 488	799	165 072

